

KAMU PERSONEL SEÇME SINAVI
A GRUBU
TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI

**KONU ANALİZLİ
SORU ÇÖZÜMLEME TEKNİĞİ
KİTAPÇIĞI**

Bu testlerin her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, testlerin tamamının veya bir kısmının Aymir Yayınevi'nin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve testlerin hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

HUKUK

1. Anayasa hukukunun kaynağı olarak, uluslararası andlaşmalara uygulanacak olan hukukî rejim Anayasa'nın 90'ncı maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre; Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla yapılacak andlaşmaların onaylanması, Türkiye Büyük Millet Meclisinin **onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlıdır ki, bu kanuna "Uygun Bulma Kanunu" adı verilir.**

KURAL	
Uluslararası andlaşmaların onaylanması, Türkiye Büyük Millet Meclisinin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlıdır.	
İSTİSNA I	İSTİSNA II
Ekonomik, ticarî veya teknik ilişkileri düzenleyen ve süresi bir yılı aşmayan andlaşmalar, Devlet Maliyesi bakımından bir yüklenme getirmemek, kişi hallerine ve Türklerin yabancı memleketlerdeki mülkiyet haklarına dokunmamak şartıyla, YAYIMLANMA İLE YÜRÜRLÜĞE KONABİLİR. Bu takdirde bu andlaşmalar, yayımlarından başlayarak iki ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin bilgisine sunulur.	Milletlerarası bir andlaşmaya dayanan uygulama andlaşmaları ile kanunun verdiği yetkiye dayanılarak yapılan ekonomik, ticarî, teknik veya idarî andlaşmaların Türkiye Büyük Millet Meclisince UYGUN BULUNMASI ZORUNLU LUĞU YOKTUR; ancak, bu çerçevede yapılan ekonomik, ticarî veya özel kişilerin haklarını ilgilendiren andlaşmalar, yayımlanmadan yürürlüğe konulamaz.

Türk kanunlarına değişiklik getiren her türlü andlaşmaların onaylanması, Türkiye Büyük Millet Meclisinin **onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlıdır.** Usulüne göre yürürlüğe konulmuş uluslararası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasa'ya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz. Kural olarak, uluslararası andlaşmalar kanunlar ile eşdeğerdedir. Sadece Anayasada özellikle belirtilen (Örneğin, Anayasa m.15/1,16,42/son,92) durumlarda uluslararası antlaşmaların, kanunlara göre üstünlüğünden söz edilebileceği belirtilmektedir.

2004 yılında yapılan Anayasa değişikliği sonrasında m.90/5'e bir cümle eklenmiştir: "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların **aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle** çıkabilecek uyumsuzluklarda milletlerarası andlaşma hükümleri

esas alınır." Buna göre, çatışma halinde (aynı konuda farklı düzenlemelerin olması) temel hak ve hürriyetlere ilişkin uluslararası sözleşmelerin kanunlardan üstün olacağı kabul edilmektedir.

TBMM bilgisine sunulan milletlerarası anlaşmalar konusunda, TBMM' nin anlaşma üzerinde herhangi bir işlem yapma yetkisini vermez; yasama organı anlaşmayı uygun bulmazsa ancak Bakanlar Kurulu üzerinde siyasi denetim mekanizmasını harekete geçirebilir.

CEVAP: A

2. Cumhurbaşkanının yürütme ile ilgili görev ve yetkileri şunlardır:
- Başbakanı atamak ve istifasını kabul etmek
 - Başbakanın teklifi üzerine bakanları atamak ve görevlerine son vermek
 - Gerekli gördüğü hallerde Bakanlar Kurulu'na başkanlık etmek
 - Milletlerarası anlaşmaları onaylamak ve yayımlamak
 - Kararnameleri imzalamak
 - Devlet Denetleme Kurulu'nun üyelerini ve Başkanını atamak
 - YÖK üyelerini ve üniversite rektörlerini seçmek
 - Yabancı devletlere, Türk Devleti'nin temsilcilerini göndermek, Türkiye Cumhuriyeti'ne gönderilecek yabancı devlet temsilcilerini kabul etmek
 - Başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu kararıyla, sıkıyönetim veya OHAL ilan etmek ve KHK çıkarmak
 - TBMM adına Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Başkomutanlığı'nı temsil etmek
 - Türk Silahlı Kuvvetleri'nin kullanılmasına karar vermek
 - Genelkurmay Başkanını atamak
 - Milli Güvenlik Kurulu'na başkanlık etmek
 - Sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebi ile belirli kişilerin cezalarını hafifletmek veya kaldırmak

CEVAP: B

3. 1982 Anayasası'na göre, "Millî Güvenlik Kurulu; Cumhurbaşkanı başkanlığında, Başbakan, Genelkurmay Başkanı, Başbakan yardımcıları, Adalet, Millî Savunma, İçişleri, Dışişleri Bakanları, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları ve Jandarma Genel Komutanından kurulur.

Gündemin özelliğine göre Kurul toplantılarına ilgili bakan ve kişiler çağrılıp görüşleri alınabilir.

Millî Güvenlik Kurulu; Devletin millî güvenlik siyasetinin tayini, tespiti ve uygulanması ile ilgili alınan tavsiye kararları ve gerekli koordinasyonun sağlanması konusundaki görüşlerini Bakanlar Kuruluna bildirir. Kurulun, Devletin varlığı ve bağımsızlığı, ülkenin bütünlüğü ve bölünmezliği, toplumun huzur ve güvenliğinin korunması hususunda alınmasını zorunlu gördüğü tedbirlere ait kararlar Bakanlar Kurulunca değerlendirilir.

Millî Güvenlik Kurulunun gündemi; Başbakan ve Genelkurmay Başkanının önerileri dikkate alınarak Cumhurbaşkanı başkanınca düzenlenir.

Cumhurbaşkanı katılmadığı zamanlar Millî Güvenlik Kurulu Başbakanın başkanlığında toplanır.

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin teşkilatı ve görevleri kanunla düzenlenir."

CEVAP: B

Gensoru	Meclis üye tam sayısının en az üçte biri oranındaki üyenin imzasıyla belediye başkanı hakkında gensoru önergesi verilebilir. Gensoru önergesi, meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun oyu ile gündeme alınır ve üç tam gün geçmedikçe görüşülemez.
Denetim Komisyonu	10.000'in üzerindeki belediyelerde, belediye meclisi, her ocak ayı toplantısında belediyenin bir önceki yıl gelir ve giderleri ile bunlara ilişkin hesap kayıt ve işlemlerinin denetimi için kendi üyeleri arasından gizli oyla ve üye sayısı üçten az beşten çok olmamak üzere bir denetim komisyonu oluşturur. Komisyon, çalışmasını kırkbeş işgünü içinde tamamlar ve buna ilişkin raporunu mart ayının sonuna kadar meclis başkanlığına sunar. Konusu suç teşkil eden hususlarla ilgili olarak meclis başkanlığı tarafından yetkili mercilere suç duyurusunda bulunulur.

CEVAP: A

4. Belediye meclisi bilgi edinme ve denetim yetkisini; faaliyet raporunu değerlendirme, denetim komisyonu, soru, genel görüşme ve gensoru yoluyla kullanır.

Soru	Meclis üyeleri, meclis başkanlığına önerge vererek belediye işleriyle ilgili konularda sözlü veya yazılı soru sorabilir. Soru, belediye başkanı veya görevlendireceği kişi tarafından sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılır.
Genel Görüşme	Meclis üyelerinin en az üçte biri , meclis başkanlığına istekte bulunarak, belediyenin işleriyle ilgili bir konuda genel görüşme açılmasını isteyebilir. Bu istek meclis tarafından kabul edildiği takdirde gündeme alınır.
Faaliyet Raporunu Değerlendirme	Belediye başkanınca meclise sunulan bir önceki yıla ait faaliyet raporundaki açıklamalar, meclis üye tam sayısının dörtte üç çoğunluğuyla yeterli görülmezse, yetersizlik kararıyla görüşmeleri kapsayan tutanak, meclis başkan vekili tarafından mahallin mülki idare amirine gönderilir. Vali, dosyayı gerekçeli görüşüyle birlikte Danıştaya gönderir. Yetersizlik kararı, Danıştayca uygun görüldüğü takdirde belediye başkanı, başkanlıktan düşer.

5. **İdarî Kolluk**

Amacı ve görevi kamu düzeninin bozulmasını önlemek, kanunların suç saydığı eylemlerin henüz ortaya çıkmadan bunları oluşturacak tehlike ve tehditleri önlemektir.

İdarî Kollukla ilgili uyuşmazlıklar idarî yargıda çözümlür.

Görev sırasında işlenen suçlardan dolayı, idarî kollukta, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun uygulanır.

İdarî makamların emrinde çalışır.

Düzenleyici işlem yapamazlar.

İçişleri Bakanlığı bünyesinde örgütlenmiştir.

CEVAP: C

6. 659 sayılı KHK ile idari yargılama alanında çok önemli bir yenilik getirilmiş ve idari yargılamada sulh yolu kabul edilmiştir. Buna göre;

1. İdari işlemler dolayısıyla hakların ihlal edildiğini iddia edenler idareye başvurarak, uğramış oldukları zararın sulh yoluyla giderilmesini dava açma süresi içinde isteyebilirler.

İdari eylemler nedeniyle hakları ihlal edilenlerce, idari dava açmadan önce İYUK 13.maddesinin birinci fıkrası uyarınca yapılan başvurular da sulh başvurusu olarak kabul edilir. Br bu maddede yer alan hükümler çerçevesinde incelenir.

Dikkat edilirse, İYUK 13.madde kapsamındaki önkarar başvurusu artık sulh başvurusu olarak kabul edilmiştir.

2. Sulh istemine ilişkin başvuru, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurur. Başvuru sonuçlanamadan dava sonuçlanamaz.

3. Sulh başvurularının 60 gün içinde sonuçlandırılması zorunludur. Sulh başvuruları 60 gün içinde sonuçlandırılmamışsa sistek reddedilmiş sayılır.

4. Sulh başvurusu, belli bir konuyu ve somut bir talebi içermiyorsa idari makam tarafından reddedilebilir. Bu kanun hükmünde KHK'ye uygun olarak yapılan ve idare tarafından reddedilmeyen başvurular, Hukuki Uyumsuzluk Değerlendime komisyonuna gönderilir.

5. Sulh başvurularının incelemesinde başvurunun konusu, zarara yol açan olay ve nedenleri, zararın idari eylem ve işlemlerden doğup doğmadığı ve meydana geliş şekli idarenin tazmin sorumluluğunun olup olmadığı zararın miktarı ve ödenecek tazminat tutarı tespit edilir.

6. Hukuki uyumsuzluk değerlendirme komisyonunun incelenmesi sonucunda hazırlayacağı rapor bu KHK'nin 11. Maddesi uyarınca karar vermeye yetkili mercilere sunulur. Bu mercilerin kabul etmesi halinde başvuru sahibine imzalaması için en az 15 günlük izin verilir.

7. Tazminat miktarı ve ödeme şekli üzerinde idare ve istemde bulunmanın sulh olmaları halinde buna ilişkin bir tutanak düzenlenir ve taraflarca imzalanır. Bu tutanak ilam hükmündedir. Sulh olan miktar idare bütçesinden ödenir. Vadeye bağlanmamış alacaklarda tutanağın imzalandığı tarihten itibaren iki aylık sürenin dolmasından, vadeye bağlanmış alacaklardaysa vadenin dolmasından önce tutanak icraya konulamaz.

8. Sulh tutanağının kabul edilmemesi veya kabul edilmemiş sayılması halinde bir uyumsuzluk tutanağı düzenlenerek bir örneği ilgiliye verilir.

9. Sulh olunan konu ya da miktara ilişkin dava yoluna başvurulamaz.

CEVAP: E

7. Kanun yolları temelde iki başlıkta incelenir. Bunlar olağan ve olağanüstü kanun yollarıdır. Olağan kanun yolları yargı makamlarında verilen kararların kesinleşmesine engel olan yollarıdır. İtiraz, temyiz ve karar düzeltme olağan kanun yollarıdır. Olağanüstü kanun yollarına ise kararın kesinleşmesinden sonra başvurulabilir. Bunlar kanun yararına bozma ve yargılamanın yenilenmesidir.

OLAĞAN YOLLARI	KANUN	OLAĞANÜSTÜ YOLLARI	KANUN
(HÜKMÜN KESİNLEŞMESİNİ ENGELLER)	KESİNLEŞTİKTEN SONRA)	(HÜKÜM KESİNLEŞTİKTEN SONRA)	KESİNLEŞTİKTEN SONRA)
İtiraz (30 GÜN)	Yargılamanın Yenilenmesi (60 GÜN-1 YIL- 10YIL)	Yargılamanın Yenilenmesi (60 GÜN-1 YIL- 10YIL)	Yargılamanın Yenilenmesi (60 GÜN-1 YIL- 10YIL)
Temyiz (30 GÜN)	Kanun Yararına Bozma (SÜRE SINIRI YOKTUR.)	Kanun Yararına Bozma (SÜRE SINIRI YOKTUR.)	Kanun Yararına Bozma (SÜRE SINIRI YOKTUR.)
Karar Düzeltme (15 GÜN)			

CEVAP: B

8. İade, suç işledikten sonra başka bir ülkeye kaçan failin yargılanması amacıyla suçu işlediği ülkeye gönderilmesine ilişkin kuralları düzenler. Fiil hakkında mahkumiyet kararı yoksa; fiil, iade talep eden ve kendisinden iade talep edilen ülkenin yasalarına göre en az bir yıl hapis cezasını gerektirmelidir.

İade talebine konu olan suç hakkında mahkumiyet kararı verilmiş ise en az 4 ay hapis cezasına hükmedilmiş olmalıdır. Bu nedenle para cezası gerektiren suçlardan dolayı iade mümkün değildir.

CEVAP: C

9. A,B,C ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. D seçeneğinde verilen bilgi yanlıştır. Bilinçli taksir halinde fail neticeyi öngörür ancak istemez ve kabullenmez. Hatta bilinçli taksirde fail neticeye engel olabileceğini düşünür. Neticenin bu şekilde kabullenilmesi olası (dolaylı) kast halinde söz konusudur.

CEVAP: D

10. Suçun işlenmesinde bir başkasının araç olarak kullanılmasına dolayısıyla faillik denir. Dolayısıyla fail, kendisi cezasız kalmak amacıyla kişisel cezasızlık nedeni olan kişiyi veya kusur yeteneği olmayan kişiyi suç işlemekte kullanan kişidir. Örneğin bir çocuğu ya da akıl hastasını suç işlemekte kullanan kişinin fiili bu şekildedir. Dolayısıyla faillikte suç işlemekte araç olarak kullanılan kimse fail olmaz ve cezalandırılmaz. Dolayısıyla failler, fail sıfatını taşıyır ve suçun cezası ile cezalandırılırlar. Kusur yeteneği olmayanları suçun işlenmesinde araç olarak kullanan kişinin cezası, üçte birden yarısına kadar artırılır.

Azmettirme ile dolayısıyla failliğin farkları şunlardır: Azmettirmede azmettirilen de cezalandırılır. Oysa dolayısıyla faillikte suçu işleyen kişi zaten cezalandırılmayacak bir kişidir. Burada F azmettiren değil dolayısıyla faildir. Aynı zamanda F müşterek fail de değildir. Müşterek failler eylem üzerinde ortak hakimiyet kurar suçu birlikte işlerler. Oysa F suçu akıl hastası A'ya işlettirmiştir.

CEVAP: D

11. Belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılma, yaptırım türlerinden güvenlik tedbirleri arasında yer alır. Diğer seçeneklerde verilenler koruma tedbirleridir. Koruma tedbirleri yargılamanın sağlıklı yürütülebilmesi için başvurulacak geçici hukuksal çarelerdir. Güvenlik tedbirleri ise yargılamanın sonunda yaptırım olarak hükmedilir. Belli hakları kullanmaktan yoksun bırakılma kasıtlı bir suçun sonucunda kişinin bazı haklardan yoksun bırakılmasıdır. Örneğin seçme ve seçilme hakkı.

CEVAP: C

12. Yüklene suçun zorunluluk hali ya da cebir veya tehdit altında işlenmesi halinde sanık hakkında ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilir.

Aşağıdaki hallerde beraat kararı verilir:

Yüklene fiilin kanunda suç olarak tanımlanmamış olması,

Yüklene suçun sanık tarafından işlenmediğinin sabit olması (aklanma)

Yüklene suç açısından failin kast veya taksirinin bulunmaması,

Yüklene suçun sanık tarafından işlenmesine rağmen, olayda bir hukuka uygunluk nedeninin bulunması,

Yüklene suçun sanık tarafından işlendiğinin sabit olmaması (delil yetersizliği)

hallerinde beraat kararı verilir.

CEVAP: A

13. (A) paltosunu (B)'ye ödünç verdiğine göre, palto (A)'nın elinden rızası ile çıkmıştır. Buna göre, (B) paltosunun emin sıfatıyla zilyedi olduğundan ve emin sıfatıyla zilyetten iyiniyetle aynı hak kazanımı korunduğundan, iyiniyetli (C) paltosunun mülkiyetini teslimle kazanmıştır. (B) paltosunu (C)'ye satmasına rağmen teslim etmemiş olsaydı, taşınırda mülkiyet teslimle geçeceğinden, (C) mülkiyeti kazanmış olmayacaktı. Palto için durum böyleyken, saat için durum farklıdır. Zira paltosunun cebinde unutulan saat (A)'nın elinden rızası dışında çıktığından, paltosunun cebindeki saati bulan (C)'nin iyiniyetli olması mümkün değildir. (C) saatin mülkiyetini kazanamaz. Saat malikin elinden rızası dışında çıktığından, (C) saati (D)'ye sattığında, (D) iyiniyetli olsa dahi, teslimle saatin mülkiyetini kazanamayacaktır. Zira sahibinin elinden rızası dışında çıkan taşınır eşyalar üzerinde iyiniyetle aynı hak kazanılamaz ve iyiniyet korunmaz. Malın maliki, beş yıl içinde taşınır davası açarak malın kendisine iadesini isteyebilir. Ancak malik dava açmaz ve bu kişi de beş yıl boyunca davasız, aralıksız malik sıfatıyla ve iyiniyetle malı zilyetliğinde bulundursaydı, beş yılın sonunda kazandırıcı zamanaşımı ile mülkiyeti kazanabilir. Yanlış seçenek (D) seçeneğidir. Şöyle ki; (A)'nın taşınır davası açması üzerine (D)'nin ancak satın alırken ödediği bedel kendisine ödenmek şartıyla saati (A)'ya iade edecek olması, rıza dışında elden çıkan eşyanın pazardan, açık artırımdan ya da benzer şeyi satan yerden satın alınması durumunda söz konusu olur. Olayda böyle bir durum söz konusu değildir.

CEVAP: D

14. Medeni Kanun'a göre; "Ölüm tehlikesi içinde kaybolan veya kendisinden uzun zamandan beri haber alınmayan bir kimsenin ölümü hakkında kuvvetli olasılık varsa, hakları bu ölüme bağlı olanların başvurusu üzerine mahkeme bu kişilerin gaipliğine karar verebilir". Bu durumda, gaiplik sebeplerinden biri ölüm tehlikesi içinde kaybolmak, diğeri ise bir kimseden uzun zamandan beri haber alınamamadır. Soruda (B) teknesiyle denize açılıp fırtınaya yakalandığından ve geri dönmediğinden, ölüm tehlikesi içinde kaybolmuştur. Gaiplik başvurusunun, bu sebebe dayanması gerekir. Medeni Kanun'a göre "hakkında gaiplik kararı verilmiş bir kimsenin mirasçıları veya mirasında hak sahibi olan kişiler, tereke malları kendilerine teslim edilmeden önce bu malları ileride ortaya çıkabilecek üstün hak sahiplerine veya gaibin kendisine geri vereceklerine ilişkin güvence göstermek zorundadırlar. Bu güvence, ölüm tehlikesi içinde kaybolma durumunda beş yıl, uzun zamandan beri haber alınamama durumunda onbeş yıl ve her hâlde en çok gaibin yüz yaşına varmasına kadar geçecek süre için gösterilir. Beş yıl, tereke mallarının tesliminden; onbeş yıl, son haber tarihinden başlayarak hesaplanır". Bu durumda doğru seçenek, (D) seçeneğidir.

CEVAP: D

15. (M)'nin mirasçıları eşi (E) ile kardeşinin torunu (T)'dir. Zira (T), ikinci zümre mirasçısıdır ve murisin birinci zümre mirasçısı olmadığından miras ikinci zümre mirasçıya geçer. Teyze (Y) ile amcasının kızı (K) mirasçı değildir. Zira (Y) ile (K), üçüncü zümre mirasçısıdır. Murisin ikinci zümre mirasçısı varsa miras üçüncü zümreye geçmez. Mirasın paylaştırılmasına gelince; Sağ kalan eş (E), murisin ikinci zümre mirasçısıyla beraber mirasçı olduğundan, mirasın 1/2'sini alır; kalan 1/2 hisse ise ikinci zümre mirasçıya geçer. Buna göre mirasın 1/2'si (E)'nin, kalan 1/2'si de (T)'nin olacaktır.

CEVAP: C

16. Eşya üzerinde malik sıfatıyla ya da malik olmak iradesi ile zilyet olanlar asli zilyet, eşya üzerinde sınırlı bir aynı hak ya da kişisel bir hakka dayanarak zilyet olanlar ise fer'i zilyettir. Buna göre (C) bisikleti kiraladığından, bisikletin fer'i zilyedi durumundadır. Zira bir eşya üzerinde birden fazla fer'i zilyet bulunabilir. Bir kimse bir eşya üzerindeki fiili hâkimiyetini doğrudan doğruya kullanmıyorsa (örn, malikin kiraladığı eşya üzerindeki zilyetlik durumu) dolaylı zilyetlikten, fiili hâkimiyetin doğrudan söz konusu olması durumunda ise (kiracı ile kiraladığı şey arasında) doğrudan zilyetlik söz konusu olur. Bu durumda (C) bisikletin doğrudan doğruya zilyedidir. Sonuç itibarıyla, (C) bisiklet üzerinde fer'i doğrudan doğruya zilyettir.

CEVAP: B

17. (A),(B) ve(C) 1/3'er hisseye bir arazinin maliki olduklarına göre, ortada bir paylı mülkiyet vardır. Zira paylı mülkiyette birden fazla kimse, fiilen bölünmeksizin bir eşyaya belli paylarla maliktir. Paylı mülkiyette paydaşlardan birinin payının tamamını ya da bir kısmını üçüncü bir kişiye ivazlı olarak devretmesi mümkündür ve bunun için diğer paydaşların onayı gerekmez. Ancak bu durumda diğer paydaşlar kanundan doğan önalım (şufa) haklarını kullanmak için payı devir alan kimseye karşı dava açabilir ve bu hak kanundan doğduğundan, hakkın kullanılabilmesi için tapu kütüğüne şerh veya tescil edilmiş olması da gerekmez. Önalım hakkı, satışın alıcı veya satıcı tarafından hak sahibine noter aracılığıyla bildirildiği tarihin üzerinden üç ay ve her halde satışın üzerinden iki yıl geçmekle düşer. Paylı mülkiyette paydaşların payları üzerinde tasarruf edebilmelerinin bir sınırı vardır. Paydaşlar, eşya üzerinde maddi kullanmayı gerektiren tasarruf işlemlerini diğer paydaşların onayı olmadan yapamazlar. Buna göre bir paydaş, payı üzerinde tek başına komşu taşınmaz lehine geçit hakkı tesis edemez. Zira geçit hakkı tesisi, eşyayı fiili kullanmayı gerektiren bir tasarruftur. Paydaşların yasal önalım hakkından feragat etmeleri veya vazgeçmeleri mümkündür. Feragatte, her türlü satışta ve hiçbir zaman bu hakkın kullanılmayacağı konusunda paydaşlar anlaşılır ve bunun geçerli olması için resmi şekilde yapılması ve tapuya şerh edilmesi gerekir. Vazgeçmede ise sadece belirli bir satışta paydaşlar bu haklarını kullanmayacaklarını belirtirler ki bunun adı yazılı şekilde yapılması yeterlidir.(D) seçeneğinde,(A)'nın daha önce paylı malik (X)'e ait hisseyi satın alıp ortaklığa girerken (B)'ve (C)'nin yasal önalım haklarından vazgeçtiklerine ilişkin anlaşmalarından, (B) ve(C), (D)'ye karşı da kanuni önalım haklarını kullanamayacakları ifade edilmiştir ki bu durum ancak feragatte söz konusu olabilir.

CEVAP: D

18. Alacak hakkı, başkasına devredilebilir. Bu kanundan veya mahkeme kararından doğabileceği gibi iradi olarak da gerçekleşebilir. İradi devirler için yazılı sözleşme yapılması zorunludur. Alacağın devrinin şarta bağlanması da mümkündür. Bu durumda şart gerçekleşmezse devir de geçerli olmaz. (B doğru) Sözleşme özgürlüğü ilkesi gereği bir alacağın başkasına devri de yasaklanabilir. (C doğru) Kanunen alacağın devrinin yasak olduğu haller: Manevi tazminat alacağı, ölüncüye kadar bakma sözleşmesinden doğan alacak hakkı, işçi ücretleri (1/4 ten fazlası devir edilemez), hizmet sözleşmelerinde iş sahibinin hizmet alacağı, nafaka alacağı, hasılat kirasının kullanımı hakkı, ürün kiralarda kira konusu, kullanımı ve işletme hakkı, kullanımı öduncünde (Ariyet sözleşmesi) ödünç konusu malın kullanım hakkı, vergi alacağı, önalım, alım ve gerialım haklarından doğan alacaklar devir edemez. Alacağın devrinde alacağının devreden alacaklının, borçlunun onayını alması gerekmez. Bu borçlu açısından tehlike arz etmeyen bir durumdur. Yani borçlu bizzat kendi alacaklısına veya alacağı devir alana ödeme yaptığından borcundan kurutulur. Bu sebeple rızasının alınmasına gerek yoktur. (D doğru)

Borçlar Kanununda alacağın devri için aranan şekil şartı, adi yazılı şekildir. (E doğru)

Temlik edilen alacak muaccel (muaccel) veya müaccel (vadesi gelmemiş) olabilir. Müaccel alacaklar temlik edildiğinde, alacağı devir alan alacaklı zaten alacak muaccel olmadan borçlunun kapısına dayanamaz. Ya da muaccel olmadan borçluya başvurduğunda borçlunun "borcun muaccel olmadığı def'i" ile karşılaşır. Bu bakımdan müaccel alacakların da devrinde sakınca yoktur. (A yanlış)

CEVAP: A

19. Beş yıllık zamanaşımına tabi borçlar;

1. Kira bedelleri, anapara faizleri ve ücret gibi diğer dönemsel edimler.
2. Otel, motel, pansiyon ve tatil köyü gibi yerlerdeki konaklama bedelleri ile lokanta ve benzeri yerlerdeki yeme içme bedelleri.
3. Küçük sanat işlerinden ve küçük çapta perakende satışlardan doğan alacaklar.
4. Bir ortaklıkta, ortaklık sözleşmesinden doğan ve ortakların birbirleri veya kendileri ile ortaklık arasındaki; bir ortaklığın müdürleri, temsilcileri, denetçileri ile ortaklık veya ortaklar arasındaki alacaklar.
5. Vekâlet, komisyon ve acentalık sözleşmelerinden, ticari simsarlık ücreti alacağı dışında, simsarlık sözleşmesinden doğan alacaklar.
6. Yüklenicinin yükümlülüklerini ağır kusuruyla hiç ya da gereği gibi ifa etmemesi dışında, eser sözleşmesinden doğan alacaklardır.

Yukarıdaki açıklamadan da anlaşılacağı üzere, ticari simsarlık ücreti alacağı dışındaki alacaklar 5 yıllık zamanaşımına tabidir.

CEVAP: A

20. A'nın içinde bulunduğu durum aşırı yararlanma (gabin) olarak değerlendirilmelidir.

Aşırı yararlanmada girilen sözleşme ilişkisinde, edimler arasında aşırı orantısızlık yaratacak şekilde taraflardan birinin içinde bulunduğu özel durumda (deneyimsizlik, düşüncesizlik ve zorda kalma) karşı tarafın yararlanma durumu gerçekleşir. Burada bir tarafın diğer tarafı sömürmesi söz konusudur.

Soru dikkate alındığından A'nın çocuğunun sağlık problemi nedeniyle zor durumda olması ve B'nin bundan yararlanarak evi, değerinin çok altında alması gabin olarak nitelendirilir.

Gabinde iptal edilebilirlik yaptırımı uygulanabilir. Bunun yanında A, edimler arası orantısızlığın giderilmesini de seçme hakkı vardır. Yani yasa koyucu tarafından gabine maruz kalan kişiye seçimlik hak verilmiştir. Doğru yanıt D seçeneğidir.

Muvazaada durum farklıdır. Muvazaa üçüncü kişiye yanıltmak için kasden yaratılan irade uyumsuzluğu halidir. Bilinçli yaratılan bu irade uyumsuzluğunun yaptırımı mutlak butlandır. Oysa gabinde mutlak butlan yaptırımı uygulanmaz.

CEVAP: D

21. Sebepsiz zenginleşme davasında iade borcunun kapsamının belirlenmesinde diğer önemli nokta zenginleşen kişinin iyiniyetli olup olmamasıdır. Buna göre; Zenginleşen zenginleşmesinin haklı bir nedene dayandığını bilmiyor ya da bilecek durumda değilse (iyiniyetli ise), iadenin gerçekleştirileceği zaman elinde ne kaldıysa onu iade ile yükümlüdür (B şıkkı doğru).
- İade zamanında elinde bir şey kalmamış ise iyi niyetli zenginleşenin iade yükümlülüğü söz konusu olmayacaktır. Zenginleşen iyiniyetli ise elde etmediği ve elde etmeyi unuttuğu semerelerden sorumlu değildir. (A şıkkı doğru) Zenginleşen iyiniyetli de olsa kötüniyetli de olsa zenginleşme konusu mal ile ilgili yaptığı zorunlu masrafların iadesini isteyebilir (E şıkkı doğru).
- Faydalı (yararlı) giderler yapılması zorunlu olmamakla birlikte malın değerini arttıran masraflardır. İyiniyetli zenginleşen faydalı (yararlı) masrafları isteyebilir (C şıkkı doğru).
- Kötüniyetli zenginleşen ise iade anında mevcut olan değer fazlalığı tutarını isteyebilir. Lüks giderler ise kişisel zevk veya keyif amaçlı yapılan giderlerdir. Kural olarak zenginleşen iyiniyetli de kötüniyetli de olsa bu giderleri isteyemez. Ancak, kendisine karşılık önerilmezse, o şey ile birleştirdiği ve zararsızca ayrılması mümkün bulunan eklemeleri geri vermeden önce söküp alabilir. (D şıkkı yanlış)

CEVAP: D

22. Yardımcı kişinin fiilinden sorumluluk hali, sözleşmeye dayanan bir sorumluluk halidir. Çünkü yardımcı kişiyi çalıştıran ile zarar gören arasında sözleşme ilişkisi bulunur. Yardımcı kişinin, bu sözleşmenin ifası sırasında verdiği zararlardan çalıştıran sorumlu olur.
- Fakat yardımcı kişi ile yardımcı kişiyi çalıştıran arasında istihdam ilişkisi zorunlu olmayıp, taraflar arasında sözleşme ilişkisi de bulunmayabilir. Bu bakımdan o anda yoldan geçmekte olan kişi de yardımcı kişi sıfatını kazanır. (A doğru)
- Yardımcı kişinin verdiği zarar, yardımcı kişiyi çalıştıranla zarar gören arasında yapılan sözleşmenin ifası sırasında olmalıdır. Aksi halde, yardımcı kişiyi çalıştıranın sorumluluğundan bahsedilemez. Zarar veren bizzat sorumlu olur. (B doğru)
- Zarar gören (alacaklı), zarar görene karşı sözleşmeden, zarar veren (yardımcı kişi) ise haksız fiilden dolayı sorumluluk altındadır. Burada yardımcı kişi ile yardımcı kişiyi çalıştıranın müteselsil sorumluluğu bulunur. (D doğru)
- Yardımcı kişinin fiilinden sorumluluk Türk Borçlar Kanununda düzenlenmiştir. (E doğru)
- Borcun bizzat borçlu tarafından ifasının zorunlu olduğu, şahsi edimli borçlarda yardımcı kişi eliyle borç ifa edilemez. Bu sebeple yardımcı kişinin borca uygun ifası bulunsun bile, alacaklı borçluyu borca aykırılıktan sorumlu tutabilir. (C yanlış)

CEVAP: C

23. Rekabet yasağı, kişinin (bu kişi bir ortak veya çalışan olabilir) işletmenin gösterdiği faaliyet konusu ve çevresinde işletmenin yürüttüğü faaliyette bulunmaması ile ilgilidir. Buna göre;
- İşletmenin çalışanı veya bazı şirketlerde ortaklar; bağlı olduğu işletmenin yürüttüğü işi ne kendi adına ve hesabına ne de başkası hesabına yapamayacağı gibi, kendi hesabına başkasına da yaptıramaz. Hatta aynı tür ticari işlerle uğraşan bir şirkete sınırsız sorumlu ortak olarak giremez. Bu kapsama kimler dahil sorusuna verilecek cevap bizi çözüme götürecektir. Buna göre;
- Tacire bağlı yardımcıları olan ticari mümessil, ticari vekil ve pazarlamacı Borçlar Kanununa göre bağlı çalıştıkları tacire karşı rekabet yasağı altındadırlar.
- Tacire bağlı olmayan yardımcılarından acente ile ilgili TTK hükümleri de, acentenin müvekkil tacire karşı rekabet yasağına tabi olduğunu düzenlemiştir.
- Şirketlere gelince;
- Adi şirket ortakları
 - Kollektif şirket ortakları
 - Komandit şirkette komandite ortaklar
 - A.Ş. Yönetim Kurulu üyeleri
 - Limited şirket müdürleri kanunen rekabet yasağı altındadırlar.
- Oysa AŞ veya Limited şirket ile komandit şirkette komanditer ortakların rekabet yasağı bulunmaz. Bu durum onların şirket borçlarından dolayı sınırlı sorumlu olmaları ile de ilgili bir durumdur. Bu sebeple doğru yanıt E seçeneğidir.

CEVAP: E

24. Komanditer ortağın şirket borçlarından dolayı sınırsız sorumlu olduğu haller:
- Adı şirketin unvanında bulunursa,
 - Yönetime katılacak şekilde oy kullanırsa,
 - Ticari mümessil, ticari vekil veya seyyar tacir memuru olarak hareket ettiğini açıkça bildirmeksizin, şirket adına işlemlerde bulunursa,
 - Şirket, ticaret siciline tescil edilmeden önce işlemler yapılmışsa, komanditer ortak, bu tür şirket borçları için, üçüncü kişilere karşı, sorumluluğunun sınırlı olduğunu onlar tarafından bilindiğini ispat edemezse,
 - Kuruluş işlemlerinde eksiklik varsa, komanditer ortaklar da **komandite ortak gibi** sorumlu tutulur.
- A ve C seçeneğinde komanditer ortakların sorumluluğu GENİŞLER.
- B seçeneğinde ise, komanditer ortağın sınırlı sorumluluğu devam eder. Bu sebeple E seçeneği doğrudur.

CEVAP: E

25. Şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi; yönetim kurulunun ve azlığın (sermayenin yüzde onunu, halka açık şirketlerde esas veya çıkarılmış sermayenin yüzde beşini oluşturan pay sahiplerinin) istemi üzerine, ilgilileri ve seçilmiş denetçiyi dinleyerek, seçilmiş denetçinin şahsına ilişkin haklı bir sebebin gerektirmesi, özellikle de onun taraflı davranıldığı yönünde bir kuşkunun varlığı hâlinde, başka bir denetçi atayabilir.

Görevden alma ve yeni denetçi atama davası, denetçinin seçiminin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilanımdan itibaren **3 hafta içinde** açılır. Seçimin yapıldığı tarihinden itibaren geriye doğru en az 3 ay'dan beri, şirket ortağı olması ön koşulu ile azlık bu davayı; denetçinin seçimine genel kurulda karşı oy vermiş ve bu oyunu tutanağa geçirtmiş olması halinde açabilir.

Bu açıklamalara göre doğru yanıt B seçeneğidir.

CEVAP: B

27. Emre yazılı senetlerin devri bakımından aranan şekil, senedin ciro edilerek teslimidir. Nama yazılı olup da ciro ile devredilebilen senet türü, pay senetleridir. **Ciro senet veya alonj üzerine yapılır. Senedin ön yüzüne ciro şerhi yazmadan atılan imza aval hükmündedir. (A doğru)**

Ciro ile emre yazılı senetteki hakkın devri, rehni ve tahsili amaçlanır. **Ciro tek taraflı, soyut bir irade açıklamasıdır. (C doğru)**

Kısmi ciro batıldır. Yani senedi ciro eden kişi, senedin bir kısmını ciro edemez. Tamamının ciro edilmesi gerekir. Kısmi ciro halinde, senetteki ciro bağı kopar. **(D doğru)**

Ciro, senedin lehtarın eline geçtiği günden, vadeye kadar, hatta ödememe protestosu çekmek için gereken kanuni süre (yani vadeyi takip eden 2 işgünü) içinde yapılabilir. Süre geçtikten sonra yapılan ciro (gecikmiş ciro) alacağın temliki hükümlerine tabi olur ve senet nama yazılı hale gelir. **(E doğru)**

Ciro kayıtsız şartsız olmalıdır. **Ciro şartlı yapılırsa, şart yazılmamış ciro geçerli sayılır. (B yanlış)**

CEVAP: B

26. Kambiyo senetlerinden poliçe ve çekin benzer yönleri bulunur. Bunlardan biri de her iki senedin de kayıtsız şartsız belirli bir bedelin ödenmesi emri (havalesi) içermesidir. Yine her iki senet de 3'lü ilişki içerir. Buna göre; poliçede muhatap – keşideci ve yararlanan grubu, çekte keşideci – yararlanan grubu ve banka bulunur. **(A doğru)**

Poliçede muhatap gösterilmek zorundadır. Bu kişi gerçek veya tüzel kişi olabileceği gibi hayali bir kişi de olabilir. Yeter ki senette bulunsun. Oysa çekler sadece banka üzerine çekilir. Bu sebeple muhatap olarak banka gösterilmelidir. **(B doğru)**

Poliçe ve bono bir kredi aracıdır. Tedavül yeteneği olmasının bir sonucudur. Oysa çeklerde kısa ibraz süreleri vardır. Bu sebeple çekler ödeme aracı olarak düzenlenmiştir. **(D doğru)**

Kambiyo senetleri içinde sadece çekler hamiline düzenlenebilir. Poliçe kanunen emre yazılı düzenlenmiştir. Ancak nama yazılı da düzenlenebilir ama hamiline yazılı olamaz. **(E doğru)**

Kabul sadece poliçe açısından düzenlenmiştir. Çeklerde kabul yoktur. Bankanın kabul şerhi yazılmamış sayılır.

CEVAP: C

28. İlamlı icra takibi yapılabilmesi için mahkeme ilamının zamanaşımına uğramamış olması gerekir. Zira mahkeme ilamları, kural olarak son işlem tarihinden itibaren on yıl geçmekle zamanaşımına uğrar ve bu durumda borçlu icranın geri bırakılmasını isterse, icra mahkemesi icrayı geri bırakır ve ilamlı icra durur. Mahkeme ilamlarının tamamı on yılda zamanaşımına uğramaz. Buna göre; taşınmaz mülkiyetine ve taşınmazlar üzerindeki aynı haklara ilişkin ilamlar, aile hukukuna ilişkin ilamlar ilişkiler hukukuna ilişkin ilamlar zamanaşımına uğramazlar.

CEVAP: D

29. İmzaya itiraz, takibin adı senede (resmi bir makamın katılımı olmaksızın düzenlenen bir senede) dayanması halinde borçlunun, bu adi senet altındaki imzanın kendisine ait olmadığı yönündeki itirazıdır. İmzaya itiraz sadece adi senet altındaki imzaya yönelik olarak yapılabilir. Resmi senetlerdeki sözgeli mi imzası noterlikçe onaylanmış ya da düzenleme biçimindeki noter senetlerindeki imzaya itiraz edilemez; ancak genel mahkemelerdemenfi tespit davası açılabilir.

İmza itirazının ayrıca ve açıkça yapılması gerekir. Aksi halde borçlu, adi senet altındaki imzayı ikrar (kabul) etmiş sayılır. İmza itirazının, ödeme emrinin tebliğinden itibaren yedi gün içinde, yazılı ya da sözlü olarak icra dairesine yapılması gerekir. İmza itirazı üzerine takip kendiliğinden durur ve takibe devam edilebilmesi için alacaklının, icra mahkemesinden itirazın geçici kaldırılmasını istemesi gerekir. Alacaklının duran takibe devam edebilmesi için icra mahkemesinde itirazın geçici kaldırılmasını istemesi gerekir. İtirazın geçici kaldırılması, itirazın alacaklıya tebliğinden itibaren altı ay içinde icra mahkemesinden istenir. İcra mahkemesi itirazın geçici kaldırılmasını talebini yerinde görürse, borçlunun itirazını geçici olarak kaldırır, ancak alacaklı duran takibe devam edilmesini isteyemez. Takip, yedi günlük borçtan kurtulma davası açma süresinin sonuna kadar durmaya devam eder. Alacaklı itirazın geçici kaldırılması üzerine yalnızca geçici haciz isteyebilir ve geçici haciz alacaklıya satış isteme yetkisi vermez. Alacaklının satış isteyebilmesi için, borçlunun ya yedi gün içinde borçtan kurtulma davası açmaması ya da açmışsa, davanın reddedilmesi gerekir.

CEVAP: A

30. İflas, müflis hakkında bazı hukuki sonuçlar doğurur. Buna göre; iflasın açılmasıyla birlikte müflisin gerek kendi elindeki ve gerekse üçüncü kişiler elindeki, haczi mümkün olan mal ve hakları kendiliğinden iflas masasını oluşturur. İflasın açılmasıyla birlikte müflisin masa malları üzerindeki tasarruf yetkisi kısıtlanır ve yaptığı tasarruf işlemleri alacaklılara karşı hükümsüz olur. İflasın açılmasından önce müflise karşı başlamış olan takipler, iflasın açılmasıyla durur ve iflas kararının kesinleşmesiyle de düşer, tasfiye süresince müflise karşı yeni takip yapılamaz. Ancak rehnin paraya çevrilmesi yoluyla ilgili takipler, müflise karşı yapılan ilamsız tahliye takipleri, çocuk teslimine ilişkin takipler ile çocukla kişisel ilişki kurulmasına ilişkin takipler durmaz ve devam eder. İflas tasfiyesi sırasında duran takipler müflise karşı yapılan takiplerdir. İflastan önce müflis tarafından başlatılmış olan takiplerin durması ya da düşmesi söz konusu değildir. İflas tasfiyesinin tamamlanmasından sonra müflise karşı yeni takip yapılması mümkündür. Müflisin masaya giren mallarla ilgili olarak iflastan önce açılan, davacı ya da davalısı olduğu ve halen devam eden (derdest) hukuk davalarını takip yetkisi, iflasın açılmasıyla birlikte sona erer ve bu yetki iflas idaresine geçer. Buna göre bu davalar, iflasın açılmasıyla durur ve ancak ikinci alacaklılar toplantısından itibaren on gün sonra devam eder. Ancak tahliye davası gibi acele davalar, ceza davaları, nafaka davaları, rehnin paraya çevrilmesi yoluyla takiplerle ilgili davalar, haksız fiilden doğan ve vücut bütünlüğüne yönelik zararlardan doğan tazminat davaları, kişinin şeref ve haysiyetine yönelik saldırılardan doğan tazminat davaları, kişisel durumlara ilişkin davalar, evlenmeye ve boşanmaya ilişkin davalar durmaz ve devam eder.

CEVAP: C

İKTİSAT

1. Arz yanlı iktisat, Keynesyen talep yanlı iktisada bir tepki olarak doğmuştur. İktisadi sorunların temelinde üretimin talebe cevap vermemesi yatmaktadır. Bu görüşü savunanlara göre, Klasik iktisatçılar gibi "her arz kendi talebini yaratır".

Arthur Laffer 1970' li yıllarda vergi indirimleri ile piyasa üretiminin ve toplam vergi gelirlerinin artacağını ifade ederek Keynesyen iktisadının karşılaştığı sorunları çözümlmeye çalışmıştır. Laffer' in görüşleri P.C. Roberts, M. Evans, A. Reynolds gibi iktisatçılar tarafından incelenmiş ve Laffer' in görüşleri "Laffer Eğrisi" olarak ifade edilmiştir. Laffer' e göre üretimi teşvik edecek en iyi politika vergi indirimleridir.

CEVAP: A

2. Telifi edilmiş talep eğrisi sadece ikame etkisini gösterir. İkame etkisi tüm mallarda fiyat değişimi ile ters yönde değiştiği için tüm mallarda telifi edilmiş talep eğrisi negatif eğimlidir.

Alışılmış talep eğrisi ise hem ikame hem gelir etkilerinin toplamını göstermektedir. Normal mallarda gelir etkisi negatif, düşük mallarda ise gelir etkisi pozitifdir.

Bu bilgilere göre normal mallarda hem ikame hem gelir etkileri negatif olduğu için toplam etki yani fiyat etkisi de negatiftir. Bu nedenle telifi edilmiş talep eğrisi negatif eğimli iken, alışılmış talep eğrisi de toplam etki negatif olduğu için negatif eğimlidir.

Düşük mallar kendi içinde düşüğün normali ve düşüğün Giffeni olmak üzere ikiye ayrılır.

Negatif ikame etkisi, pozitif gelir etkisinden büyük olan düşük mallar düşüğün normali olan mallardır. Bu mallarda da hem telifi edilmiş talep eğrisi, hem de alışılmış talep eğrisi (yine toplam etki negatif olduğu için) negatif eğimlidir.

Pozitif gelir etkisi, negatif ikame etkisinden büyük olan düşük mallar ise düşüğün Giffeni olan mallardır. Bu mallarda telifi edilmiş talep eğrisi negatif eğimlidir. Ancak alışılmış talep eğrisi toplam etki pozitif olduğu için pozitif eğimlidir.

O halde telifi edilmiş talep eğrisi ile alışılmış talep eğrisi birbirine ters yönde seyreden mallar Giffen mallardır. Her Giffen mal aynı zamanda bir düşük maldır. Bu nedenle ikame ve gelir etkileri ters yönde seyreder. İkame etkisi negatiftir, gelir etkisi pozitifdir.

CEVAP: E

3. Doğru ifadeyi bulabilmek için öncelikle verilen fayda fonksiyonundan yararlanarak malların nasıl mallar olduğunu bulalım. Fayda fonksiyonu

$U(X, Y) = 2X + 3Y$ şeklinde olan mallar tam ikame mallardır. Çünkü fayda fonksiyonu doğrusal olarak verilmiştir.

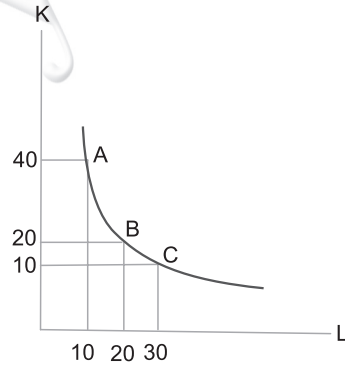
Tam ikame mallar birbirinin yerine mükemmel bir şekilde geçebilen mallardır. Bu tip mallar için dahili denge söz konusu olmaz. Dahili denge tüketicinin her iki malı da kullanarak dengeye gelmesidir. Ancak bu tip mallarda köşe dengesi geçerlidir. Yani tüketici tek bir malı tüketerek dengeye gelir. Tüketici hangi malın fiyatı daha düşüğe o malı tüketerek dengeye gelir. Ancak özel bir durum olan bütçe kısıtının eğimi ile farksızlık eğrisinin eğimi birbirine eşit olursa tek denge olmaz.

Bu tip mallarda farksızlık eğrisi negatif eğimli ve doğrusaldır. Eğimi yani marjinal ikame oranı sıfırdan farklı ve sabittir. Bu durumda azalan marjinal ikame oranı ilkesi geçersizdir. Çünkü azalan marjinal ikame oranı ilkesi gereği malların farksızlık eğrileri orijine göre dışbükey olur.

CEVAP: C

4. Tipik bir eş ürün eğrisi negatif eğimli ve orijine göre dışbükeydir. Eş ürün eğrilerinin orijine göre dışbükey olmasını azalan marjinal teknik ikame oranı ilkesi ile açıklarız.

Marjinal teknik ikame oranı, aynı eş ürün eğrisi üzerinde hareket edilirken, yani toplam fiziki ürünün sabit kalması koşuluyla, üreticinin bir girdiden daha fazla kullanmak için diğer girdiden ne kadar vazgeçmesi gerektiğini gösteren değişim oranıdır.

Yukarıdaki eş ürün eğrisi üzerinde A noktasından B noktasına geçildiğinde sermaye kullanımı 40'tan 20'ye düşerken, emek istihdamı 10 birimden 20 birime çıkmaktadır.

O halde B noktasına gelindiğinde emek ve sermaye arasındaki marjinal teknik ikame oranı;

$(20 - 40) / (20 - 10) = -2$ olacaktır.

B noktasından C noktasına geçildiğinde ise,

$(10 - 20) / (30 - 20) = -1$ olacaktır.

Marjinal teknik ikame oranı aslında negatiftir. Ancak iktisatçılar bunu mutlak değer içinde değerlendirerek yorum yaparlar.

Görüldüğü gibi, eş ürün eğrisi üzerinde sağa doğru ilerledikçe MRTS değeri giderek düşmektedir. Bu durum "azalan marjinal teknik ikame oranı ilkesi" olarak adlandırılır.

Orijine dışbükey tipik bir eş ürün eğrisinde azalan marjinal teknik ikame oranı şartları geçerlidir.

CEVAP: C

5. Arz fonksiyonu $Q_s = 5 + P$, talep fonksiyonu ise $Q_d = 54 - 2P$

Hükümetin bu maldan birim başına 2 TL vergi aldığı durumda toplanan vergi miktarının ne kadar olacağı isteniyor. Bunun için vergiden sonra piyasada işlem gören miktarı bulmamız gerekir. Bu miktarı bulduktan sonra hükümetin vergi gelirlerine ulaşabiliriz. Önce vergiden önce piyasadaki denge fiyatı ve miktarını bulalım.

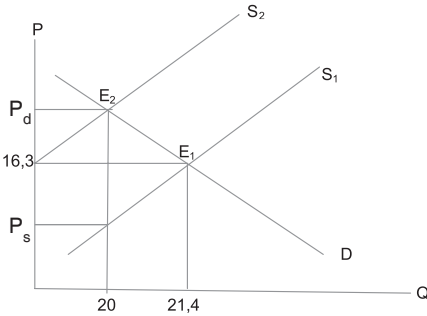
$$Q_s = Q_d$$

$$5 + P = 54 - 2P$$

$$3P = 49$$

$P = 16,3$ olur. Denge miktarını bulabilmek için herhangi bir fonksiyonda bu P değerini yerine yazalım.

$$Q_d = 54 - 2P = 54 - 2 \cdot 16,3 = 54 - 32,6 = 21,4 \text{ bulunur.}$$

Şekilde görüldüğü gibi vergi uygulamasından sonra arz fonksiyonu sola kayar. Bu durumda E_2 noktasında yeni bir denge oluşur. Görüldüğü gibi vergi uygulamasından sonra piyasadaki denge miktarı azalır. Tüketicinin ödediği fiyat yani denge fiyatı artar. Ancak üreticinin eline geçen fiyat ise denge fiyatının altında kalmıştır. Piyasada talep fiyatı ile arz fiyatı arasında vergi kadar fark oluşur.

Vergi uygulamasından sonraki yeni denge miktarını bulmak için aşağıdaki formülden yararlanınız.

$$P_d - P_s = t$$

$$Q_d = 54 - 2P \text{ olduğu için } P_d = 27 - \frac{1}{2} Q \text{ olur.}$$

$$Q_s = 5 + P \text{ olarak verilmiş. Bu durumda } P_s = -5 + Q \text{ olur. Formülde değerleri yerine yazalım.}$$

$$27 - \frac{1}{2} Q - (-5 + Q) = 2$$

$$27 - \frac{1}{2} Q + 5 - Q = 2$$

$$32 - 1,5Q = 2$$

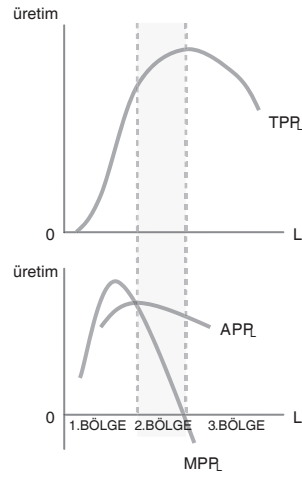
$$30 = 1,5Q$$

$Q = 20$ olur. Piyasada işlem gören miktar 20 birim olduğuna göre ve devlet her bir birimden 2 TL vergi aldığına göre devletin toplam vergi geliri

$$20 \times 2 = 40 \text{ TL olur.}$$

CEVAP: E

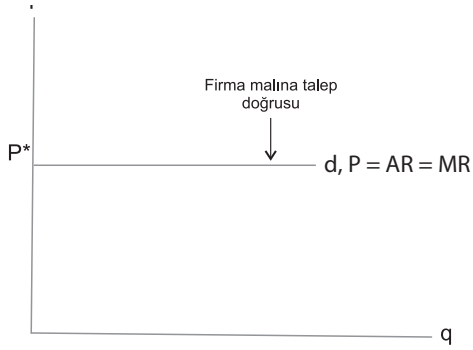
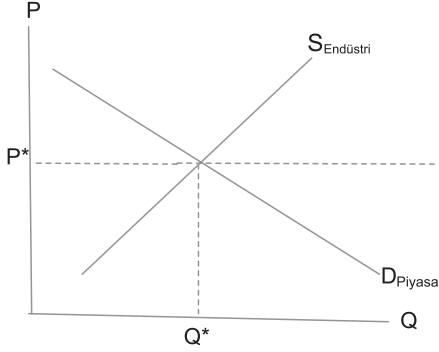
6. Bu tip soruları doğru olarak çözümleyebilmek için mutlaka şekli çizmek gerekir.

Şekilde görüldüğü gibi ortalama fiziki ürün ve marjinal fiziki ürün eğrilerinin kesişme noktasında ortalama fiziki ürün maksimumdur.

CEVAP: D

7. Tam rekabet piyasasında piyasa talep eğrisi ile sadece bir firmanın talep eğrisi birbirinden farklıdır.

Piyasa talep eğrisi fiyatla miktar arasında ters yönlü ilişki olduğu için negatif eğimlidir. Piyasa talebi ile endüstri arzının birbirine eşitlendiği yerde piyasa denge fiyatı oluşur. Tam rekabet piyasasında çok sayıda firma vardır. Firmaların piyasada fiyat belirleme gücü yoktur. Her firma piyasada oluşan denge fiyatını veri olarak kabul eder. Bu nedenle bir firmanın malına olan talep eğrisi bu denge fiyat seviyesinden yatay eksene paraleldir. Yani veri fiyat seviyesinden sonsuz mal talep edilir. Firmanın talep esnekliği sonsuzdur. Ancak piyasa talebi negatif eğimli olduğu için her noktada farklı bir esneklik değeri söz konusudur. Bu durumda piyasa talep eğrisinin esnekliği firmanın talep eğrisinin esnekliğinden daha küçüktür.

CEVAP: C

8. Monopolcu rekabet piyasası, piyasadaki tüm talebi karşılamaya yetecek çok sayıda firmanın farklılaştırılmış ürünler satarak kendilerine has bir alıcı kitlesi yaratmaya çalıştığı piyasa türüdür. E. Chamberlin ve J. Robinson'un geliştirdiği bu modelin varsayımları şöyledir:
Çok sayıda satıcı vardır.
Firmaların karşılaştıkları talep eğrisi negatif eğimlidir. Firmalar talep esnekliğinin 1'den büyük olduğu bölgede çalışır.
Piyasaya giriş ve çıkışlar serbesttir.
Satılan mallar homojenlikten uzaklaştırılmıştır.

Monopolcü rekabet piyasasında firmalar ürün farklılaştırmasına giderler. Ürün farklılaştırması, rakipleri ile benzer ihtiyaçları karşılayan malların görsel ya da statü açısından değiştirilmesidir. Bu nedenle monopolcü rekabet piyasalarında da tam rekabet piyasasında olduğu gibi çok sayıda firma olmasına rağmen, firmalar ürün farklılaştırmasına gittikleri için piyasada sattıkları malın fiyatını etkileyebilirler. Daha çok mal satabilmek için de ürün fiyatını düşürebilirler. Bu nedenle talep eğrisi negatif eğimlidir.

CEVAP: D

9. Soru bizden esneklikle toplam hasıla arasındaki ilişkiyi bilmemizi istiyor. Soruyu çözümlenebilmek için önce söz konusu malın esnekliğini bilmemiz gerekir. Soruda malın fiyat tüketim eğrisi negatif eğimli olarak verilmiş. Bir malın fiyat tüketim eğrisi negatif eğimli ise bu malın esnekliği birden büyüktür. Yani esnek talebe sahip olan maldır. Bu durumda söz konusu malın fiyatı örneğin %1 azaltılırsa, malın talebi %1'den fazla artar. Toplam hasıla da fiyatla miktarın çarpımı olarak bulunduğu için fiyatı düşen bu maldan elde edilen hasıla artar.

CEVAP: D

10. Refah ekonomisinin birinci kuramı, Pareto Optimumudur. Pareto optimumu tüketiciler arası denge sağlandığında tüketicilerden birisinin toplam fayda seviyesini azaltmaksızın diğer tüketicinin toplam faydasının arttırılmadığı rekabetçi denge durumudur.

Piyasaların kendiliğinden Pareto Optimalite koşullarını karşılayamamaları piyasa başarısızlığı olarak tanımlanır. Piyasa başarısızlığı aşağıda belirtilen durumların gerçekleşmesi durumunda ortaya çıkar:

- Eksik rekabet şartları
- Dışsallıklar
- Kamusal malların varlığı
- Eksik bilgi

Şeffaflık ise tam bilgiyi gerektirdiğinden piyasa başarısızlığına yol açmaz.

CEVAP: E

11. GSMH
-Net Faktör Gelirleri

GSYİH
-Yıpranma (Amortisman)

Net Yurtiçi Hasıla
-Dolaylı Vergiler

Yurtiçi Gelir

Görüldüğü gibi yurt içi gelir kavramına ulaşabilmek için net yurt içi hasıladan dolayı vergileri çıkarmamız gerekir.

CEVAP: B

12. Tüketici fiyat endeksinde ele alınan sepet tüketim mallarından oluşur. Bu sepette yer alan mallar:

- Dayanıklı tüketim malları (buzdolabı, çamaşır makinesi gibi)
- Dayanaksız tüketim malları (ekmek, elbise gibi)
- Hizmetler (sağlık, eğitim gibi) dir.

Üretici fiyat endeksinde ele alınan sepet üretim mallarından oluşur. Bu sepette yer alan mallar:

- Ara mallar,
- Yarı mamul mallar,
- Yatırım mallarıdır.

GSYİH zımni(gizli) deflatöründe, ölçüme konu olan sepet tüm nihai mallardan ve hizmetlerden oluşan bir sepet biçiminde tanımlanır. Bu şekilde hesaplanan fiyat endeksine deflatör denir.

GSYİH Deflatörü ve Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) arasındaki farklar ise aşağıdaki gibidir:

- GSYİH deflatörü, tüm nihai mal ve hizmetleri yani tüketim malları, yatırım malları ve kamu mallarını kapsarken, TÜFE sadece tüketim mallarını kapsar.
- GSYİH deflatöründe mal sepeti her yıl değişirken, TÜFE'de ele alınan sepet her yıl değişmez.
- GSYİH deflatörü sadece ülke içinde üretilen malların değerini ölçerken, TÜFE ithal mallarının da değerini ölçer.

Bu durumda GSYİH deflatörü sadece ülke içinde üretilen malların değerini ölçer ifadesini içeren I. öncül yani A seçeneği doğrudur.

CEVAP: A

13. Bir ekonomide reel faiz oranı %4 olarak gerçekleşmiştir. Bu ekonomi için beklenen enflasyon oranının %8, beklenmeyen enflasyon oranının ise %2 olduğu bir durumda nominal faiz oranının % kaç olacağı isteniyor.

Reel faiz, nominal faizden enflasyon oranının arındırılması ile bulunan faizdir. Reel faiz oranını hesaplarken, düşeceğimiz enflasyon oranı, dönem sonunda geçerli olması beklenen enflasyon oranıdır. Buna beklenen enflasyon diyoruz. Soruda beklenen enflasyon oranı %8 olarak verilmiş. Ancak bir de sürpriz yani beklenmeyen enflasyon var. Bu durumda reel faizi hesaplarken dönem sonunda ortaya çıkan sürpriz enflasyonu da nominal faizden düşmemiz gerekir. Buna göre;

Reel faiz oranı (r) = Nominal Faiz Oranı (i) – Enflasyon Oranı (π) formülünden

Nominal faiz oranı = Reel faiz oranı + Enflasyon oranı olur.

Nominal faiz oranı = %4 + (%8 + %2) = %14 olur.

CEVAP: A

14. Otomatik istikrar sağlayıcılar, dışarıdan herhangi bir müdahalede bulunmaksızın, sosyo-ekonomik sistemin, kendi içindeki bazı kurumların doğrudan harekete geçerek, ekonomide gözlemlenen çalkantıları durultmaya ve ekonomik hayatı dengelemeye yarayan araçlardır. Ekonominin bünyesinde mevcut birtakım araçlar, asıl varlık fonksiyonlarından farklı veya bu fonksiyonlarına paralel olarak ikinci bir yol daha üstlenmektedirler ki, bu da, konjonktürel hareketleri hafifletme; enflasyonist ve deflasyonist olumsuzlukları kısmen veya tamamen gidermedir. Otomatik istikrarlandırıcıları aşağıdaki şekilde sıralayabiliriz:

- Artan oranlı vergiler,
- Destekleme alımları,
- İşsizlik sigortası primleridir.

CEVAP: B

15. $C = 100 + 0,8 Y_d$

$T = 20 + 0,25 Y$

$I = 100$ birim

$G = 50$ birim

Söz konusu ekonomide bütçe açığı vardır. Hükümet bu ekonomide kamu harcamalarını 1.000 TL artırırken, transfer harcamalarını da aynı oranda azaltmıştır. Bu durumda söz konusu ekonomide bütçe açığının nasıl değişeceği isteniyor. Bunun için kamu harcamaları ve transfer harcamalarında yapılan değişikliğin gelir üzerindeki etkisini bulalım.

Kamu Harcamalarının Etkisi:

$\Delta Y = k_e \times \Delta G_0$

Soruda bize vergi fonksiyonu $T = 20 + 0,25Y$ olarak verildiği için vergilerin gelire bağlı olduğunu anlıyoruz. Bu nedenle harcama çarpanı;

$k_e = 1 / 1 - c(1 - t)$ olur.

$k_e = 1 / 1 - 0,8(1 - 0,25) = 1 / 1 - 0,8 (0,75) = 1 / 0,4 = 2,5$ çıkar.

$\Delta Y = 2,5 \times 1.000 = 2.500$ TL olur.

Kamu harcamaları 1.000 TL artınca, milli gelir 2.500 TL artar.

Transfer Harcamalarının Etkisi:

$\Delta Y = k_{TR} \times \Delta Tr$

$k_{TR} = c / 1 - c(1 - t)$

$k_{TR} = 0,8 / 1 - 0,8(1 - 0,25) = 0,8 / 1 - 0,8 (0,75) = 0,8 / 0,4 = 2$ çıkar.

$\Delta Y = 2 \times 1.000 = 2.000$ TL olur.

Transfer harcamalarının 1.000 TL azaltılması durumunda ise milli gelir 2.000 TL azalır.

Kamu harcamalarındaki artış ve transfer harcamalarındaki azalışın birlikte gerçekleşmesi sonucu milli gelirdeki net etki 500 TL artış olur. Soru bizden bütçe açığındaki değişimi istemektedir. Milli gelir 500 TL artınca vergiler gelire bağlı olduğu için, vergiler de artacaktır. Marjinal vergi oranı 0,25 olduğu için, $500 \times 0,25 = 125$ TL vergiler artar.

Bu durumda bütçe açığı 125 TL azalır.

CEVAP: C

16. Mal piyasasında mal talep fazlası ve para piyasasında para arz fazlası olması durumunda yeniden dengeyi sağlanmasında için hasıla ve faiz oranının nasıl değişeceği isteniyor.

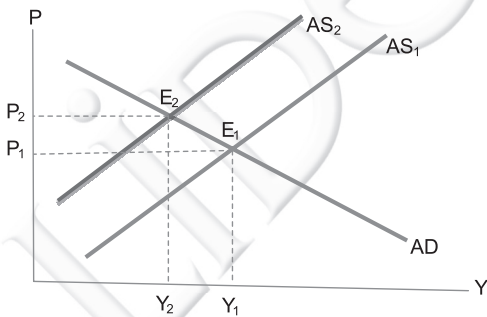
Mal piyasasında talep fazlası varsa, firmalar üretimlerini artırır. Bu durumun sonucunda hasıla artar.

Para piyasasında para arz fazlası varsa, tahvil talebi ve tahvil fiyatı artar. Faiz oranları düşer.

O halde yeniden dengeyi sağlanabilmesi için hasıla artar, faiz düşer.

CEVAP: D

17. Petrol gibi enerji fiyatlarının ve hammadde fiyatlarının değişmesi, doğal afetler ve üretim teknolojisinin değişmesi gibi gelişmeler arz şoku olarak ifade edilir. Olumsuz bir arz şoku durumunda toplam arz eğrisi bütünüyle sola kayar.

Bir defalık bir olumsuz arz şoku durumunda; ekonomi daha yüksek fiyat ve daha düşük bir hasıla seviyesinde dengeye gelir. Üretim azalışının yol açacağı işsizlik olgusu yüksek fiyatla birleşince stagflasyon olgusu ortaya çıkar. Özellikle petrol krizinin yaşandığı 1970'li yıllardan itibaren durgunluk ve enflasyonun bir arada yaşanması yeni bir kavram olan stagflasyonu gündeme getirmiştir.

Görüldüğü gibi toplam talep eğrisi sabitken toplam arz eğrisinin sola kayması ile fiyat artar ve hasıla azalır. Bu şekil stagflasyon kavramının grafiksel gösterimidir.

CEVAP: D

18. Yatırım talebini etkileyen 3 unsur olduğunu söyleyebiliriz:

Faiz oranı: Faiz oranındaki değişme yatırım talep eğrisi boyunca ters yönde hareket edilmesine yol açar. Başka bir ifade ile;

Faiz oranı düşünce, yatırım talebi artar.

Faiz oranı artınca, yatırım talebi azalır.

Beklenen Satış Hasılatı (R): Beklenen satış hasılatı artarsa yatırımın marjinal etkinliği artar ve firma her faiz oranında daha çok yatırım yapmak ister. Bu durumda yatırımın marjinal etkinliği eğrisi dışa doğru kayar.

Yatırımın Beklenen Maliyeti (C): Yatırım sonrasında firmaların üretim sürecinde katlanacakları maliyetler artarsa, yatırımın marjinal etkinliği azalır. Bu durumda firmalar her faiz oranında daha az yatırım yapmak isterler. Yatırımın marjinal verimliliği eğrisi bu durumda sola kayar.

Özetlemek gerekirse,

Faiz oranı değişirse, yatırımın marjinal verimliliği eğrisi üzerinde hareket edilir.

Beklenen satış hasılatı ve beklenen işletme masrafları değişirse, yatırımın marjinal verimliliği eğrisi sağa ya da sola kayar.

Buna göre faiz oranları ve beklenen kar sabitken yatırımın maliyeti azalırsa yatırımlar artar.

CEVAP: D

19. Parasal tabanla, para arzı arasındaki ilişki parasal taban çarpanı yolu ile bulunur.

Parasal taban çarpanı (ya da para çarpanı), parasal tabandaki değişikliğin para arzını nasıl etkileyeceğini gösteren oran olarak tanımlanır.

$$M_1 = m_1 \times B$$

$$m_1 = \text{Dar anlamda para çarpanı}$$

$$m_1 = M_1 / B \text{ olur.}$$

Görüldüğü gibi para arzının baz para ya da parasal tabana oranlanması ile para çarpanı değerine ulaşırız.

CEVAP: C

20. Beklenen enflasyonun maliyeti:

- Menü maliyetleri
- Ayakkabı eskitme maliyeti
- Vergi bozulmaları
- Enflasyon vergisi ve
- Tanzi - Olivera etkisi olarak sıralanır.

Beklenmeyen enflasyonun maliyeti ise,

- Gelirin veya servetin adil olmayan bir şekilde bir gruptan diğerine transfer edilmesine yol açar.
- Denge gelir düzeyi tam istihdam seviyesinden uzaklaşır.
- Paranın üretimden uzaklaşması sonucu ekonomide etkinlik bozulur.
- Ekonomik birimlerin ekonomik planlarını gerçekleştirmeleri zorlaşır.

Görüldüğü gibi ekonomide kaynak dağılımının bozulması beklenen enflasyonun değil, beklenmeyen enflasyonun maliyetidir.

CEVAP: E

21. ABD'li iktisatçı John Taylor, ABD Merkez Bankasının 1987 – 1992 döneminde kısa dönem nominal faiz oranı ile ilgili verileri üzerine bir çalışma yapmış ve Taylor kuralı diye ifade edilen bir para politikası kuralı belirlemiştir.

Taylor kuralı, Merkez Bankasının kısa vadeli nominal faiz oranlarını kullanmak suretiyle büyüme ve enflasyon hedeflerinden sapmaları düzeltebileceğini varsıymaktadır.

Enflasyon oranı hedeflenen değerin veya üretim düzeyi potansiyel üretim düzeyinin üzerinde ise (çıktı açığı pozitifse) bu ekonomide aşırı toplam talep olduğu anlamına gelir. Bu durumda Merkez Bankası kısa vadeli nominal faiz oranlarını arttırarak toplam talebi kısabilir. Enflasyon oranı hedeflenen değerin veya üretim düzeyi potansiyel üretim düzeyinin altına düşerse ekonomide talep eksikliği var demektir. Bu durumda Merkez Bankası kısa vadeli nominal faiz oranlarını düşürerek toplam talebi arttırılabilmektedir.

CEVAP: B

22. Cari İşlemler Hesabı : -47

Sermaye ve Finans Hesapları : 59

Rezerv Varlıklar : -15 olarak verilmiş.

Ödemeler dengesi

Cari İşlemler Hesabı + Sermaye Hesabı + Net Hata ve Noksans Hesabı = Rezerv Varlıklar olarak ifade edilir. Verilen değerleri yerine koyalım.

$-47 + 59 + \text{Net hata ve noksan hesabı} = -15$

$12 + \text{Net hata ve noksan hesabı} = -15$ olduğu için eşitliğin sağlanabilmesi için Net Hata ve Noksans hesabı +3 olmalıdır.

CEVAP: B

23. Hecksher – Ohlin teorisine göre, bir ülke hangi üretim faktörüne zengin olarak sahipse, üretimi o faktörü yoğun olarak gerektiren mallarda karşılaştırmalı üstünlük elde eder, yani onları daha ucuza üretir ve o alanlarda uzmanlaşır. Teorinin varsayımları aşağıdaki gibidir:

- Ülkeler faktör donatımları bakımından birbirinden farklıdırlar.
- Mallar faktör yoğunlukları ya da nispi faktör oranları bakımından farklılık gösterirler.
- Bir malın üretim fonksiyonu bütün ülkelerde aynıdır.
- Üretimde ölçeğe göre sabit verim koşulları geçerlidir.
- Ülkelerin talep koşulları birbirinin benzeridir. Buna göre doğru cevap A seçeneğidir.

CEVAP: A

24. Ricardo'ya göre uluslararası ticareti mutlak üstünlükle dayandırmaya gerek yoktur. Çünkü mutlak üstünlükler karşılaştırmalı üstünlüklerin özel bir durumu gibidir. Karşılaştırmalı üstünlüklerin gerçekleştiği durumlarda mutlak üstünlük de vardır, ancak bu durumun tersi her zaman söz konusu olmayabilir.

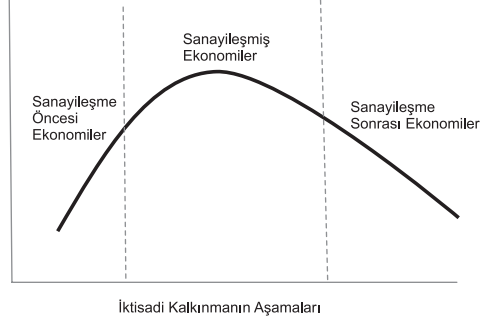
Karşılaştırmalı üstünlük teorisine göre ülkeler arasında karlı dış ticaret için zorunlu koşul, bu ülkelerde iç üretim maliyetlerinin (yurt içi fiyatların) birbirinden farklı olmasıdır.

Modelin tek bir istisnası olabilir; o da bir ülkenin tüm mallarda emek verimliliğindeki göreceli üstünlüğünün (ya da karşı ülke açısından nispi emek verimsizliği oranının) aynı olmasıdır.

CEVAP: E

25. 1990'lı yıllardan itibaren çevre ile gelir düzeyi arasındaki değişim – tokuş ilişkisine değinen "Çevresel Kuznets Eğrisi"nden söz edilmeye başlanmıştır. Bu hipoteze göre, ülkeler zenginleştikçe çevresel bozulmanın artacağı, ancak belli bir gelir düzeyine ulaşıldıktan sonra gelirdeki artışın çevre kalitesine olumlu katkıda bulunacağı iddia edilmeye başlanmıştır. Belli bir eşik kişi başına gelir düzeyinden düşük gelir düzeylerinde iktisadi büyümeye çevrenin tahribi ve kirlilik eşlik etmektedir. Bir başka ifadeyle, iktisadi büyüme ile birlikte yükselen kişi başına gelir, belli bir eşik gelir düzeyine ulaştıktan sonra, iktisadi büyümeden kaynaklanan çevresel tahrip ve kirlilik azalmaktadır.

Çevresel Bozulma

CEVAP: B

26. Mutlak yoksulluk, bir insanın ya da hane halkının yaşamını sürdürebilecek asgari refah düzeyini yakalayamaması durumudur. Mutlak yoksulluk oranı, bu asgari refah düzeyini yakalayamayanların sayısının toplam nüfusa oranıdır. Bu nedenle mutlak yoksulluğun ortaya çıkarılması, bireylerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli olan minimum tüketim ihtiyaçlarının belirlenmesini gerektirir. Bu değer üzerinden yoksulluk çizgisi hesaplanır.

CEVAP: A

27. Moses Abramovitz'in yakalama hipotezine göre, iktisadi büyümenin (ister kişi başına gelir isterse emek verimliliği olarak ölçülen) başlangıç düzeyi ile büyüme oranları arasında ters bir ilişki vardır. Buna göre her ülke ne kadar geri kalmışsa (kişi başına gelir düzeyi o kadar düşükse), kişi başına gelir (verimlilik) artış oranı da o kadar yüksek gerçekleşir ve ülkeler arasındaki yakınsama da buna paralel bir şekilde meydana gelir. Kişi başına gelir düzeyi bakımından geri kalmış olmak, hızlı bir kalkınma potansiyeline sahip olmak demektir. Buradaki temel düşünce, ülkelerin kişi başına gelir düzeyinin, tümüyle sermaye stokunda içerilen teknolojik düzeye bağlı olduğunun kabul edilmesi ve teknolojik bakımdan son derece düşük sermaye stokuna sahip olan azgelişmiş ülkelerin ileri teknoloji düzeyine sahip sermayeye sahip oldukça kişi başına gelir düzeylerini ve dolayısıyla kalkınma düzeylerini hızla artırma olanaklarına sahip olabilecekeridir.

CEVAP: C

28. Türkiye İstatistik Kurumunun yıllara göre dış ticaret verilerini incelediğimizde 1923 yılından bugüne kadar dış ticaret fazlası verilen son yıl 1946 yılıdır. 1946'da dış ticaret dengesi 95.691.000 \$ olarak gerçekleşmiştir.

CEVAP: A

29. Türkiye ekonomisinde 1930 – 1939 dönemi içinde şu özellikler görülmüştür:

- Dış ticaretin bir kısmı kliring anlaşmaları ile yürütülmüştür.
- Dış ticaret, 1938 yılı hariç her yıl fazla vermiştir.
- İthal edilen malları ikame etmeye yönelik sanayileşme politikası uygulanmıştır.
- Sanayi işletmeleri işçi bulmakta sürekli güçlük çekmiştir.

Ancak bu dönem içerisinde bütçe her yıl açık vermemiştir.

CEVAP: B

30. Ekonomideki kötüye gidişi önlemek amacıyla 1978 ve 1979 yıllarında kararlaştırılan tedbirlerin etkin şekilde uygulanamaması sonucunda, 24 Ocak 1980 tarihinde daha kapsamlı bir istikrar programı yürürlüğe konulmuştur. Program, temelde Ortodoks nitelikli politikalara dayanmaktadır. Kamu açıkları, para arzındaki artış ve Türk Lirası'nın aşırı değerlenmesi, ödemeler dengesi açıkları ve enflasyonun temel nedeni olarak görülmüştür. Bu kapsamda sıkı para ve maliye politikalarına dayalı tedbirler üzerinde durulmuştur.

Program kapsamında alınan kararlar aşağıdaki gibidir:

- Yüzde 48,6'lık bir devalüasyon yapılmış, dolar kuru 47,1 TL'den 70 TL'ye yükseltilmiştir. 1 Mayıs 1980'den itibaren günlük kur uygulamasına geçilmiştir. Döviz alım satım işlemleri serbest bırakılmıştır.
- Fiyatların piyasa koşullarında belirlenmesi hedefi doğrultusunda Fiyat Saptama Kontrol Koordinasyon Komitesi kaldırılmıştır. Bu sayede mal ve hizmet piyasaları ile üretim faktörleri piyasalarında fiyatların arz ve talep koşullarında belirlenmesi amaçlanmıştır.
- Kredi ve vadeli mevduat faiz oranları serbest bırakılmıştır. 1980 öncesi uygulanan negatif reel faiz uygulamasından vazgeçilmiştir. 1983 yılında ise faiz oranlarını belirleme yetkisi TCMB'ye verilmiştir.
- Kamu sektörünün küçültülmesi amacı doğrultusunda özelleştirme politikası gündeme alınmış, kamu tarafından üretilen malların kapsamı daraltılmış, kamu harcamalarında kesintiye gidilmiştir.
- Yine bu kapsamda tarım ürünlerinde destekleme alımları sınırlandırılmış, sübvansiyonların kapsamı daraltılmış, KİT'lerin kendi ürünlerinin fiyatlarını belirlemelerine izin verilmiştir.

Kararları değerlendirdiğimizde görüldüğü gibi;

- İç talebin daraltılması
- Fiyat kontrollerinin kaldırılması
- Devalüasyon politikası şeklinde verilen her üç unsurun da temelde uygulandığını görüyoruz.

CEVAP: E

L
İ
D
E
R

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

MALİYE

1. Tam kamusal mal/hizmetlerin sağlanması maliyetli, ancak toplu olarak insanlara sağladıkları fayda açısından gerçekleştirilmesi arzu edilen, kar-fayda karşılaştırmasından geçebilecek, proje ve hizmetlerdir. Ancak dışlanamazlık özelliği sebebiyle dışardan müdahale edilemezse piyasa azami düzeye (optimum) ulaşamaz. Bunun önündeki en önemli engel, bedavacılık olarak adlandırılabilir. Mesela bir mahalleye sokak lambası takılması ya da kaldırım döşenmesi orada yaşayan bütün insanların faydalanacağı bir hizmettir. Ancak bu projelere katkı yapılması istendiğinde, oradaki yaşayan halkın tamamı bu mal veya hizmetin finansmanına katılmayabilir. İşte tam bu sebepten kamu malları piyasa başarısızlığı (market failure) olarak nitelenir ve merkezi bir müdahale gerekir. Bedavacılık sorunu toplumsal mal ve hizmetlerden istese de istemesede de toplumda yaşayan herkesin faydalanması, mal veya hizmetten yararlananların yararlanma düzeylerinin ayrıştırılamaması ve ödeme yapmayanları dışarıda bırakamama özelliği nedeniyle maliyetlerin kullanıcılara tam olarak yansıtılamaması bu yüzden de bu ortak kaynakları kullananların maliyetleri başkalarının karşılaması beklentisiyle onların finansmanına katılmaktan kaçınmaları durumudur.

CEVAP: B

2. Oy birliği kuralı, Oylamaya katılan bütün seçmenlerin aynı aday üzerinde anlaşmaları şartına dayanan bu yöntemde her bir seçmen veto yetkisiyle donatılmıştır. Dolayısıyla her bir oy diğer bütün oyların toplam gücüne eşit güce sahiptir. Oy birliği ile alınan kararlarda oylamaya katılan herkesin kabul ettiği bir çözüme ulaşılmış olacağından azınlık zararları söz konusu olmayacaktır. Ancak, seçmen sayısı arttıkça, görüş farklılıkları artabilecek, düşünce koalisyonları oluşabilecek ve bütün seçmenlerin bir araya gelerek bir aday üzerinde anlaşmaları gittikçe zorlaşacaktır. Oy çokluğu kuralı, Oy birliği ile karar almanın olanaksız ya da yüksek maliyetli olduğu durumlarda oy çokluğu yöntemi tercih edilir. Oy çokluğu basit (salt), göreceli ve nitelikli oy çokluğu şeklinde olabilir. Basit oy çokluğunda kazanan adayın oylamaya katılan toplam oyların %50+1'ini alması yeterlidir. Göreceli oy çokluğunda en büyük azınlığın oyunu alan aday seçimi kazanır. Puanlı oylama kuralı, her bireyin belirli bir puanı vardır. Bu puanı bireyler çeşitli alternatif tercihler arasında istedikleri şekilde kullanmaktadırlar. Oylama sonucunda en fazla puanı alan alternatif kazanmış olur. Nokta oylaması kuralında ise, her bireyin belirli bir toplam puanı vardır ve bireyler bu puanlarını alternatif politikalar arasında istedikleri şekilde dağıtabilirler. Ancak nokta oylamasında puanlı oylama yönteminden farklı olarak bireylerin alternatif politikalara hiç puan vermemeleri imkanı mevcuttur. Borda kuralı ise, Fransız matematikçi J. C. de borda tarafından ortaya atılmış toplu karar verme (seçim) yöntemi. Seçmenler, adaylar için tek bir seçim belirtmek yerine, bütün adayları (n adet olsunlar) en çok desteklerinden en az desteklediklerine göre sıralar, yani tercih profillerini ortaya koyarlar.

her seçmenin tercih profilinin en üstündeki aday o seçmenden n puan alır, ikinci sıradaki n-1 puan, son sıradaki de 1 puan. bir adayın tüm seçmenlerden aldığı puanların toplamı, onun borda skoru olur, bu skoru en yüksek olan aday seçimi kazanır.

CEVAP: C

3. Kamu kesimi tarafından gerçekleştirilen kamu harcamalarının MG, üretim, piyasalar.. vb unsurlar üzerine etkilerinin analiz edildiği sınıflandırma ekonomik tasniftir. Ekonomik sınıflandırma, reel harcamalar ve transfer harcamaları olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Toplam talep ve cari üretim düzeyini etkileyen kamu harcamaları, transfer harcamalarının katılmadığı sadece reel harcamalardan oluşan harcamalardır. Reel harcamalar, devlet bu harcamalar kanalıyla, üretim faaliyeti için gerekli olan üretim faktörlerini kullanır. Emek, toprak ve sermaye gibi temel üretim faktörlerini kullanarak bu faktörlerin gelir elde etmelerine yol açtığı için Reel harcamalara, üretim faktörü kullanan harcamalar ve gelir yaratıcı harcamalar da denir. Bu niteliği ile gerçek bir üretim faktörü kullanan, dolayısıyla gelir yaratıcı bir rolü olmayan transfer harcamalarından farklıdır ve bir anlamda transfer harcamalarının tam karşılığı niteliğindedir. Toplam talebin bir ögesidir ve bu niteliği nedeniyle de cari üretim ve fiyat düzeyini etkileyen harcamalardır.

CEVAP: E

4. Sermaye teşkili transfer harcamaları, kamunun özel kesime ait olan taşınır sermaye malları ve daha önce ki dönemlerde üretilmiş olan taşınmazları satın almak için gerçekleştirilen kamu harcamalarıdır. Ancak sahip olduğu nitelikler nedeniyle reel harcamalar içinde değil transfer harcamaları içinde yer alırlar. Bunun yanında yeni bina alımları reel harcamalardır. Sermaye teşkili transfer harcamalarına örnek verecek olursak; eski bina alımları, tahvil, bono, hisse senedi alımları, arasa ve arazi alımları, faaliyette bulunan bir işletmenin satın alınması gibi...

CEVAP: D

5. Kamu harcamaları, kamu gereksinimlerini karşılamak üzere yetkili kişiler tarafından gerçekleştirilen, dönem içerisinde sürekli artma eğilimi içinde olan ve nakdi yapılan ödemelerdir. Kamu harcamaları bütçe kanunu ile yapılır ve üst sınırı milli gelirdir. Bütçenin A cetvelinde yapılacak olan kamu harcamaları B cetvelinde ise, yapılan kamu harcamaları karşılığında toplanacak olan kamu gelirleri belirlenmektedir. Klasik maliyeciler tarafsız maliye anlayışını ortaya atmışlardır yani yapılan kamu harcamalarının ve toplanan kamu gelirlerinin tarafsız olmasıdır. Kamu harcamalarının artışı gerçek artış ve görünüşte artış olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Görünürde artış, kamu harcamalarının sadece parasal olarak arttığı ve bu artışa rağmen kamu hizmetlerinin miktar olarak artmadığı durumlardır. Gerçek artışlar ise, kamu harcamalarının hem parasal hem de hizmet miktarı olarak arttığı durumdur.

CEVAP: D

6. Dengesiz büyüme hipotezi W.Boumal'a aittir. Hipotez verimlilik artışı olmaksızın girdi fiyatlarındaki artışların kamu harcamalarını arttırdığını ileri sürmektedir.

CEVAP: A

7. Mali Güce Göre Vergilendirme İlkesi; Mali güce göre vergilendirme (Ana, m.73, f.1) sosyal devletin vergi adaleti ile ilgili ilkesidir. Mali güce göre vergilendirme kişilerin ekonomik ve kişisel durumları göz önüne alınarak vergilendirilmeleridir. Bu ilkeye uyulması ile vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı da sağlanır. Mali güce göre vergilendirme ilkesi, dar anlamda vergi için geçerlidir. Yararlanma vergileri olarak adlandırılan harç, resim ve katılma paylarında bu ilke geçerli değildir. Bir başka ifade ile, Vergiler dışındaki mali yükümlülüklerde kısmen de olsa karşılık ve yararlanma ilkesi geçerli olur. Çünkü bu yükümlülükler konu olan hizmetlerin kişiler yönünden özelleştirilmesi ve mali bir karşılığa dayandırılabilmesi olanağı vardır. Anayasanın 73 üncü maddesi de mali güce göre vergilendirme ilkesini sadece dar anlamda vergi için hükme bağlamıştır. Anayasanın 73 üncü maddesi vergilerin mali gücüne göre konulacağını hükme bağlamakla beraber, mali gücün tanımını yapmamış ve hangi göstergelere göre belirleneceğini öngörmemiştir. Kamu maliyesinde kişilerin mali güçlerinin ana göstergelerinin gelir, servet ve harcama olduğu kabul edilmektedir.

CEVAP: D

8. Dilim usulü artan oranlı tarifeler, matrah tarifenin öngördüğü dilimlere bölünüp ve her dilim için ayrı bir vergi oranının uygulanması yoluna gidilmektedir. Türkiye de dilim usulü artan oranlı vergi tarifi uygulanmaktadır. Bu tarife de mükelleflerin vergi matrahlarının büyümesi ile birlikte vergi oranı artarken, bu artışın gelir dilimleri itibarıyla olmasına denir. Bu tarife yapısı vergi ödeme gücüne ulaşmak için kullanılan artan oranlı vergi tarifesinin en önemlisidir. Dilim usulü artan oranlı tarifelerde ortalama vergi oranı dilimlere karşılık gelen vergi oranlarından daha az olmakla birlikte giderek artmaktadır. Marjinal vergi oranı dilimlere karşılık gelen vergi oranlarına eşittir ve ortalama vergi oranından daha hızlı artmaktadır.

CEVAP: B

9. Marjinal Vergi oranı, ödenen vergilerdeki değişimin vergi matrahında meydana gelen değişmeye oranıdır.
 $30.000 - 35.000 = 5000$
 $2.000 - 1.000 = 1000$
 Marjinal vergi oranı = $1000 / 5000$
 $= 0.20$

CEVAP: D

10. Vergilendirmede adalet ilkesi gereğince herkesten ödeme gücüne göre vergi alınmalıdır. Benzer ödeme gücüne sahip kişiler benzer yükümlülüğe tabi tutulması gerekirken farklı ödeme gücüne sahip kişiler farklı vergisel yükümlülüğe tabi tutulmalıdır. Başka bir ifadeyle az kazananla çok kazanan aynı miktarda vergi ödememelidir. Teoride ödeme gücüne ulaşmada kullanılan araçlar (vergi adaletini sağlamaya yönelik teknikler) şunlardır: Artan oranlılık, en az geçim indirimi, ayırma ilkesi (nazariyesi) ve istisna, muafiyet ve indirimlerdir. Dekot yöntemi en az geçim indirimini hesaplama yöntemlerinden biridir.

CEVAP: A

11. Katma değer vergisi Ülkemizde yapılan mal ve hizmet teslimlerinde, mal veya hizmeti teslim alanın teslim edene ödediği vergi, malın üretimden tüketimine kadar geçen süre içinde kazandığı katma değer üzerinden alınan ve vergi matrahından düşülmesine imkan veren veya her aşamadaki katma değeri vergileyen bir yayılı muamele vergisidir diye tanımlayabiliriz. 1984 yılında kabul edilen 3065 sayılı kanuna göre uygulanır. 1985 yılında yürürlüğe girmiştir. Katma Değer Vergisi tüketim vergisi niteliğindedir. Satıcılar mal ya da hizmeti satarken KDV'yi tüketiciye yansıtmakta ve KDV'nin asıl yüklenicisi mal ya da hizmeti satın alan nihai tüketici olmaktadır. Otokontrolü sağlamaktadır ve KDV de indirim yöntemi belirlenmiştir.

CEVAP: D

12. Kameral Muhâsebe Sistemi, ilk defâ 1768 yılında Avusturya'da uygulanmıştır. Kameral muhâsebe sistemi, bütçede yer alan gelir gider tahminleri ile bütçe uygulama sonuçlarının özel cetvel ve sütunlarda gösterilmesinden ibâret olan bir sistemdir. Bu sistemde sadece nakit akımlarını izlemek mümkündür. Devletin alacak ve borçları ile malvarlığı hareketleri sistemin kapsamı dışındadır. Kameral muhâsebe sistemi Orta Avrupa için bir emsal teşkil etmiştir. Kameral muhâsebe sistemi târihî gelişimi bakımından Basit Kameral muhâsebe sistemi ve Yeni Kameral muhâsebe sistemi olarak iki şekilde karşımıza çıkmaktadır. Yeni Kameral muhâsebe sistemi ile getirilen en önemli yenilik tahakkuk esâsının sisteme dâhil edilmesidir.

Schneider Muhâsebe Sistemi, muhâsebe sistemlerinde Kameral muhâsebe sisteminden sonra gelmektedir. Bu sistemde, nakit hareketleri ve bütçe işlemlerinin yanında mahsup işlemlerine ve bütçe dışı alacak ve borç hesaplarına da yer verilmektedir. Sistem, kâr-zarar hesaplarının da çıkarılması sûretiyle bilanço düzenlenmesine olanak vermektedir. Schneider muhâsebe sisteminde kayıtlar çift yanlı kayıt sistemine (double entry system) göre tutulmaktadır. Kameral sistemde tutulan kasa defteri bu sistemde yer almamaktadır. İlk defâ bu sistemde kullanılan günlük defter, günlük gelir ve gider defterinden oluşmaktadır. Gelir ve gider defteri, bütçenin gerektirdiği denetimi sağlamak amacıyla yerine getirmek üzere tutulmaktadır.

Constante Muhâsebe Sistemi, F. Hugli tarafından kurulmuş ve Berne Kantonunda uygulanmıştır. Bu sistemde bütçe hesaplarının yanında malvarlığı hesaplarına da yer verilmektedir. Bütün işlemler çift taraflı kayıt yöntemine göre kayıt edilmektedir ve sistem mâlî yılın sonunda kâr-zarar durumlarını da gösterme kabiliyetine sâhiptir.

Logismografi Muhâsebe Sistemi, Constante muhâsebe sisteminde olduğu gibi bütçe hesapları ve malvarlığı hesapları bir arada görülmektedir. Bu sistemde devlet malvarlığının bir sâhibi, bir de malvarlığının idârecisi olduğu anlayışından hareketle, mal sâhibi (devlet) hesabı ile görevli (devlet memurları) hesabı olmak üzere iki hesap tutulur. Logismografi sistemi, bütçe ve malvarlığı hesaplarını her an gösterebilmesi yanında, devlet işlemlerinin mâliyetini de göz önünde bulundurulmasını sağlayan bir teknik olması sebebiyle devlet muhâsebe sistemleri arasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu sistem muhâsebe sistemleri içinde, işlemleri hem târih hem de konu itibâriyle aynı anda kaydeden Amerikan Muhâsebe Sistemine benzemektedir.

CEVAP: B

13. "Örtülü ödenek; kapalı istihbarat ve kapalı savunma hizmetleri, devletin millî güvenliği ve yüksek menfaatleri ile devlet itibarının gerekleri, siyasi, sosyal ve kültürel amaçlar ve olağanüstü hizmetlerle ilgili hükümet icapları için kullanılmak üzere başbakanlık bütçesine konulan ödenektir. Kanunlarla verilen görevlerin gerektirdiği istihbarat hizmetlerini yürüten diğer kamu idarelerinin bütçelerine de örtülü ödenek konulabilir. Örtülü ödenek, bu amaçlar dışında ve başbakanın ve ailesinin kişisel harcamaları ile siyasi partilerin idare, propaganda ve seçim ihtiyaçları için kullanılamaz. İlgili yılda bu amaçla tahsis edilen ödenekler toplamı, genel bütçe başlangıç ödenekleri toplamının binde beşini geçemez.

Başbakanlık ve diğer ilgili idare bütçelerinde yer alan örtülü ödeneklerin kullanılma yeri, giderin kimin tarafından yapılacağı, hesapların tutulma ve kapatılma yöntemi, gideri yapanın değişmesi halinde yeni yetkiye hangi belgelerin aktarılacağı başbakan tarafından belirlenir. Örtülü ödeneklere ilişkin giderler başbakan, maliye bakanı ve ilgili bakan tarafından imzalanan kararname esaslarına göre gerçekleştirilir ve ödenir." şeklinde düzenlenmiş bir kavramdır.

CEVAP: E

14. Bütçe emanetleri, mali yıl içinde ödeme emri belgesine bağlandığı halde, nakit yetersizliği veya hak sahibinin müracaat etmemesi nedeniyle ilgililerine ödenemeyen tutarlardır. Kamunun esas faaliyetleri sonucu doğan tür emanetler, genel muhasebe yönetmeliği, 320 bütçe emanetleri hesabında izlenir. Hesaba kaydedilenler, hak sahibinin müracaatına kadar ve genel zamanaşımı süresi sonuna kadar devrederler. Emanet yabancı kaynaklar (adi emanetler) ise; yine genel muhasebe Yönetmeliği'ne göre, kamu idarelerince yürütülen herhangi bir iş dolayısıyla veya mevzuat gereğince depozito, teminat veya emanet olarak yapılan tahsilatlar, okul pansiyonları işlemleri, muhasebe birimlerinin adına işlem yapan mutemetliklerle olan nakit ilişkileri ve konsolosluk tahsilatları ile risk yönetimi kapsamında oluşturulan işlemlerden ibarettir. Emanet yabancı kaynaklar, niteliklerine göre açılan 330 alınan depozito ve teminatlar hesabı; 332 okul pansiyonları hesabı; 333 emanetler hesabı; 337 mutemetlikler cari hesabı; 338 konsolosluk cari hesabı ve 339 risk hesapları altında izlenir.

CEVAP: E

15. Maliye Bakanlığı tarafından, merkezi yönetim kapsamındaki kuruluşlarla, sosyal güvenlik kurumlarının bir mali yıldaki faaliyet sonuçlarını gösteren Genel Faaliyet Raporu hazırlanır. Genel faaliyet raporu merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri ile Sosyal güvenlik kurumlarının idare faaliyet raporlarını dikkate alınarak hazırlanır. Maliye Bakanlığı genel faaliyet raporunu Sayıştay'a gönderir ve kamu oyuna açıklar.

CEVAP: C

16. Yargı erki kişilerin kendi aralarındaki ya da kişilerle devlet arasındaki ihtilaflara bakmak üzere kurulmuştur. Bu ihtilafların anayasa başta olmak üzere mevcut yasalar çerçevesi içinde bir çözüme ulaştırılabilmeleri için bağımsız kurumlar olarak mahkemeler geliştirilmiştir. Sayıştay da diğer yargı organları gibi bir yüksek mahkemedir. Görevi bütçe hesaplarını incelemektir. Ancak Sayıştay saymanları değil, hesapları muhakkeme eder. Sayıştay da yapılan inceleme sırasında hesaptaki usulsüzlüklerin bir uyarı ile düzeltilebileceği kanısına varılırsa bu yolda hareket edilir.

Bütçe denetiminde; Sayıştay hesaplar üzerine yaptığı yargı denetimini TBMM adına yapar. İncelenmek üzere Sayıştay'a gönderilen bütçe uygulamalarına ilişkin hesaplar genellikle ilkesi gereği bütün girdi çıktıları kapsar. Sayıştay, incelemelerini hesaplar üzerinde ve onları gösteren evrak üzerinde yapar. İncelemeler esas itibarıyla Bütçe Kanunuyla Meclisin yürütme erkini devrettiği yetkinin yasalara uygun, amaca yararlı biçimde kullanılıp kullanılmadığını ortaya koyacak niteliktedir. Yapılan inceleme sonunda hesaplarda göze çarpan biçimsel nitelikteki noksanlıklar, yapılacak uyarılarla giderilmeye çalışılır. Bütçede gelir ve gider tahminleri vardır. Bütçe uygulamasına ilişkin hesaplar bir yandan gelirlerle diğer yandan masraflara aittir.

Sayıştay Bakanlar hakkında karar alamaz. Bakan kesin hesaplarını inceler fakat bunları muhakeme edemez. Sayıştay'daki denetim – yargılama, hesaplar ve onlara dayanak teşkil eden resmi evrak üzerinde yapılır. Bu durum Sayıştay'ın yargı yöntemine, örgüt biçimine, kararlarına etki yapar. Sayıştay'daki yargılama yöntemi kamu hukukunun uygulama alanına girer. Hükümet, işleri yürütürken devlet mal varlığı üzerinde tasarruflarda bulunur. Bu tasarruflar kayıtlara geçer. Bunlara jestiyon hesapları diyoruz. Her muhasip jestiyon hesabını Sayıştay'a sunmakla görevlidir. Jestiyon hesapları uygulanmış bütçenin sonuçlarını ortaya koyar. İncelemeler bu sonuçlar üzerinde yapılır. İlgili dairenin verdiği ilam bu hesapların yasal durumunu ortaya koyar.

CEVAP: E

17. Borcun sürdürülebilirliği tanımına göre borcun geri ödemelerinin (faiz ve anapara'nın yıllar içindeki belli bir payının) her yıl zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasıdır. Eğer ülke bunu başarıyorsa hem ödeyeceği dış borç faizi oranından daha yüksek bir büyüme sürecinde olduğunun kanıtıdır, hem de yeniden borçlanabilecektir. Borcun sürdürülebilirliğini etkileyen faktörler, reel faiz oranı, reel GSMH artış oranı, faiz dışı bütçe dengesi, kamu gelirleridir.

CEVAP: D

18. Kısa vadeli borçlar, vadeleri bir yıla kadar olan ve para piyasalarından finanse edilen borçlardır. Kısa vadeli borçlarda faiz oranları düşüktür. Özellikle mali yıl içinde bütçe gelir ve giderleri arasındaki zaman bakımından dengesizlikleri gidermek için kısa vadeli borçlar tercih edilmektedir. Kısa vadeli borçlar faiz maliyeti düşük olmalarına rağmen borcun çevrilememe riskinin yüksek olduğu borçlardır. Kısa vadeli borçlanma araçları,

- Hazine bonoları
- Hazine kefaletine haiz bonolar
- Bütçe emanetleri ve adi emanetler
- Müteahhit bonoları
- Hazineye kısa vadeli avans
- Kısa vadeli dış borçlar

CEVAP: B

19. Devlet iç borçlanma senetleri, devletin cari yıl bütçe kanununa dayanarak, bütçe açıklarının finansmanı amacıyla çıkarmış olduğu borçlanma senetlerinin genel adıdır. Vadesine göre bono veya tahvil, faiz yapısına göre kuponlu veya iskontolu itfa edileceği para cinsine göre ulusal para cinsi, döviz cinsi veya dövizde endeksli olabilen borçlanma araçlarıdır. Dövizde endeksli iç borçlanma senetleri anapara ve faizi Türk lirası olarak alınan ve ödenen borçlanma senedir.

CEVAP: A

20. Dış borçlanmanın miktar ve koşullarındaki gelişmeleri yansıtan dış borç göstergelerine ilişkin rasyo analizleri, borç veren kreditor ülke ya da kuruluş bakımından borç verilecek ülkenin güvenilirliğini ve borcu geriye ödeyebilme kapasitesini öngörebilmek bakımından önem taşımaktadır. Analizlerde sık kullanılan rasyoların başında, dış borç anapara ve faiz geri ödemelerinin ve birikmiş dış borçların, gayrisafi yurt içi hasılaya (GSMH) veya ülke ihracat gelirlerine olan rasyoları gelmektedir. Bu tür rasyolar değerlendirilirken, ülkenin ihracat ve ithalat yapısı, yatırım projelerinin verimliliği ve uluslararası piyasalardaki borçlanma koşulları gibi faktörlerin de göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Ayrıca, ülke ticaret hadlerindeki değişimler de rasyo analizlerini etkilemektedir.

Dış borçlanma kapasitesi= ithalat harcamaları / döviz rezervleri

CEVAP: B

21. Borçlanıcının, ödeme gücünü kaybetmesi nedeniyle borçlarının tümünü veya bir kısmını ödeyemeyeceğini ilan etmesidir. Genelde borçlu ve alıcı arasında borcun yeniden yapılandırılması ile sonuçlanır. Moratoryum bir ülkenin dış borçlarıyla ilgili olabileceği gibi ülke içinde belirli bir grubun borçları üzerinde de yapılabilir. Devletler içine düştükleri yoğun döviz darboğazı dolayısıyla dış borçlarının ana para ve faizlerini ödeyemeyeceklerini ilan ettiklerinde, borçlularla alacaklılar arasında bir anlaşma yapılarak borçların vadesinin uzatılması işlemi de moratoryum olarak adlandırılır.

Ayrıca uluslararası hukukta devletler tarafından bir durumun hatırlatılması amacıyla ilan edilen kararlara da moratoryum denilir.

CEVAP: B

22. Vergi Mükellefi (Yükümlüsü); 213 sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK)'nun 8/1. maddesinde "Vergi kanunlarına göre kendisine vergi terettüp eden gerçek veya tüzel kişi" olarak tanımlanmıştır. Bir başka deyişle Vergi Mükellefi (Vergi Borçlusu) belirli bir miktarda vergiyi kamu alacaklısına ödemek durumunda olan gerçek veya tüzel kişidir. Söz konusu kanun maddesine bakıldığında vergi mükellefiyetinin en önemli unsuru olan "vergi borcunun ödenmesi" hususunun vurgulandığı net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Vergi borcunu ödeme (maddi görev) dışında mükellefin bazı şekli ve usule ilişkin görevleri de bulunmaktadır. Vergi Usul Kanunu başta olmak üzere bu görevler çeşitli kanunlarda yer almaktadır.Örneğin; defter tutmak, beyanname vermek, defter ve belgeleri saklamak ve gerektiğinde göstermek gibi. Vergi yükümlülüğü genellikle sadece maddi edimde bulunma gereği şeklinde anlaşılmaktadır. Maddi ve şekli görevleri içine alan yükümlülük ise daha geniş bir kavramdır. Vergilendirmeden kaynaklanan ilişkide maddi görev ve biçimsel görevler bir arada bulunmaktadır. Ticari kazanç sahiplerinin hem gerçek usulde vergilendirilen mükellefler için hem de basit usule tabi olan yükümlüler için şekli vergi yükümlülüğü yıllık beyanname vermektir. Yıllık beyanname, muhtelif kaynaklardan bir takvim yılı içinde elde edilen kazanç ve iratların bir araya getirilip toplanmasına ve bu suretle hesaplanan gelirin vergi dairesine bildirilmesine mahsustur.

CEVAP: C

23. Stagflasyon, enflasyon içerisinde durgunluk olarak bilinen ekonomik bir durumdur. Stagflasyon ile mücadelede iktisat politikaları açısından en önemli gelişme selektif politikaların gündeme gelmiş olmasıdır. Dolayısıyla tek bir yönlü iktisat politikası yerine mikro bir bakış açısıyla seçici politikaların uygulanması daha kabul görmüştür. Ekonomideki sektörlerin mikro bazda değerlendirilmesi sadece talepteki artış yerine talep bileşimi, bu talep artışının hangi kesimlerden geldiği önem kazanmaktadır. Stagflasyonla mücadelede bir diğer politika devletin vergi temelli gelirler politikasıdır. Bu iki politikanın aynı anda uygulanması gerekmektedir.

CEVAP: C

24. Vergi esnekliğinin çok yüksek olması durumunda genişleme döneminde aşırı düzeyde artan vergilerin, genişlemeyi olumsuz etkileyerek ekonominin tam istihdam düzeyine gelmesini engellemesine mali sürüklenme denir.

Artan oranlı vergiler, bir ekonomide otomatik istikrarlandırıcı görevini yapar. Milli gelir arttıkça, bunun gidecek daha büyük bir oranı devlete aktarılır yani harcama akımının dışına çıkartılmış olur. Bu ise toplam talebi daraltıcı ve milli gelirdeki genişlemeyi giderek yavaşlatıcı bir sonuç doğurur. Diğer bir deyişle, Türkiye gibi enflasyonla yaşayan ülkelerde bireylerin kazançlarının, enflasyonun para değerini düşürmesi nedeniyle daha yüksek bir gelir vergisi dilimine tabi olması ile çalışanların reel gelirlerinin azalması durumudur.

CEVAP: E

25. Verginin yansıması, kanuni mükellefi tarafından ödenen bir verginin fiyat mekanizması aracılığı ile, kısmen veya tamamen üçüncü şahıslara aktarılmasıdır. Yansıma genellikle birbirini izleyen üç aşamada gerçekleşir. Bunlar;

- Verginin ödenmesi Aşaması: Verginin yansımasının ilk aşama verginin herhangi bir şekilde ödenmesiyle başlar.
- Verginin Vurgusu Aşaması: Vergi ödendikten sonra vergi mükellefinin vergi ödenmesinden dolayı üzerinde hissettiği psikolojik baskıdır. Verginin yansıması, verginin vurgu etkisinin bir sonucudur.
- Vergiyi Devretme ve Verginin Yayılması: Üzerine vergi yükünün devredildiği kişi yine fiyat mekanizması aracılığı ile bu yükü başkalarına, onlar da diğerlerine parça parça devretme yönüne gitmeleriy-le oluşan aşamalardır.

Vergi çeşitli şekiller de yansıyabilir. Verginin yansıma çeşitlerinden çapraz yansıma, ileri doğru yansıma şekillerinden biridir. İtalyan maliyeci Empolü tarafından ileri sürülen bu yansıma türü, belirli bir mal üzerinde konulmuş olan verginin, tam elastikiyeti düşük bir başka malın fiyatının yükselterek devredilmesi şeklinde gerçekleşmektedir

CEVAP: B

26. 2013 yılı Türk Gelir Vergisi Tarifesi'nde en düşük vergi oranı %15, en yük vergi oranı ise %35'tir.

CEVAP: D

27. Vergi borcunu sona erdiren nedenler;

- **ÖDEME:** Ödeme, vergi borcunun yükümlü tarafından yasalara uygun biçimde yerine getirilmesidir (VUK. m.23). İşlemin vergi idaresi yönünden ifadesine tahsil denilir. Tahsil vergilendirme aşamalarının sonuncusudur. Tarh, tebliğ ve tahakkuktan sonra gelir. Genel olarak tahakkuk eden bir vergi borcu ödenmek suretiyle sona erer. Tahakkuk etmemiş vergiler kural olarak ödenmeyeceği gibi alacaklı vergi idaresi tarafından da istenemez. Bir verginin tahsil edilebilmesi için tahakkuk etmiş olması gerekmektedir birlikte bazı vergilerde bu iki aşama çakışmakta, vergi, tahsil edildiği anda tahakkuk etmiş olmaktadır.
- **ZAMANAŞIMI:** Ödeme dışında vergi borcunu sona erdiren en önemli nedenlerden biri zamanaşımıdır. Bu nedenle alacaklı kamu idaresi yasaların belirlediği süreler içinde vergiyi tahakkuk ettirmediği ya da tahsil etmediği takdirde artık bu işlemleri yapma olanağını kaybeder. Devletin vergi alma yetkisinin zamanaşımı süreleri ile sınırlandırılması vergiden doğan hukukî ilişkinin uzun zaman askıda kalmasını önler; Vergi Usul Kanunu zamanaşımının yükümlünün bu hususta bir müracaatı olup olmadığına bakılmaksızın hüküm ifade edeceğini öngörmektedir (m.113/2). Belirtilen yararlarına karşılık zamanaşımı, borcunu düzenli biçimde ödeyen yükümlüler aleyhine adalet ve eşitlik ilkelerini zedeler.
- **TAKAS:** Takas (ödeşme) vergi borcunu sona erdiren bir neden olup, aynı cinsten olan karşılıklı ve muaccel iki borcu, daha küçük olanı oranında sona erdiren bir hukukî işlemdir. Borçlar Kanununa göre takas beyan edebilmek için "aynı cinsten" ve "muaccel" karşılıklı iki alacağın varlığı gereklidir (BK: m. 118). Bu durumda bulunan karşılıklı iki alacağın sahibi, birbirlerine olan borçlarını ayrı ayrı ifa etmek yerine, bir beyanla alacaklarını hesaben tahsil eder ve borç ilişkilerini sona erdirirler.
- **TERKİN:** Terkin, bazı koşulların varlığı halinde vergi alacağının bütün hukukî sonuçları ile birlikte ortadan kaldıran bir idari işlemdir. Her ne kadar bir verginin terkin edilebilmesi için şekli olarak yükümlünün başvurusu gerekirse de bu, terkinin tek taraflı bir işlem olma niteliğini etkilemez. Terkin özel hukuktaki ibra, alacaktan feragat, alacaklının borçlusuna karşı alacak hakkını kullanmayacağını taahhüt etmesi, borcun bulunmadığının kabulü, hatta konkordato müesseselerine benzetilebilir. Ancak, terkin tek taraflı bir işlem olması bakımından özel hukuktaki alacaklının alacağından feragatına benzemektedir.
- Vergi borcunu sona erdiren diğer nedenler; Hata Düzeltme, Mahsup, Uzlaşma.

CEVAP: B

28. Gerçek kişilerce 2013 yılında elde edilen menkul sermaye iratlarının bir kısmı 26.000 TL'yi aşması halinde, bir kısmı ise vergi kesintisine ve istisnaya tabi olmadıkları için 1.390 TL'yi aşması halinde yıllık beyanname ile beyan edilecektir.

- 1.390 TL'LİK TUTARI AŞMASI HALİNDE BEYAN EDİLECEK MENKUL SERMAYE İRATLARI
1. Kıyı bankacılığından (off-shore bankacılık) elde edilen faiz gelirleri,
 2. Hisse senetleri ve tahvillerin vadesi gelmemiş kuponlarının satışından elde edilen bedeller (01.01.2006 tarihinden önce ihraç/iktisap edilenler),

3. İştirak hisselerinin sahibi adına henüz tahakkuk etmemiş kâr paylarının devir ve temlik karşılığında alınan para ve ayınlar,
4. Her çeşit senetlerin iskonto edilmesi karşılığında alınan iskonto bedelleri,
5. Yurt dışından elde edilen diğer menkul sermaye iratları (faiz, repo, kâr payı v.b.),
6. Her çeşit alacak faizleri.

Türkiye'de vergi kesintisine tabi olmayan ve istisna uygulanmayan yukarıda belirtilen menkul sermaye iratları 1.390 TL'lik tutarı aşması halinde yıllık beyanname ile beyan edileceklerdir. Burada bahsedilen 1.390 TL'lik tutar bir istisna olmayıp, gelirin beyan edilip edilmeyeceğinin tespitinde dikkate alınacak bir haddir.

26.000 TL'LİK TUTARI AŞMASI HALİNDE BEYAN EDİLECEK MENKUL SERMAYE İRATLARI

1. 01.01.2006 tarihinden önce ihraç edilmiş olan her çeşit tahvil ve Hazine bonusu faizleri ile Toplu Konut İdaresi, Kamu Ortaklığı İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerden elde edilen gelirler,
2. Tam mükellef kurumlar tarafından yurtdışında ihraç edilen tahviller ile tam mükellef varlık kiralama şirketleri tarafından yurtdışında ihraç edilen kira sertifikalarından sağlanan gelirler,
3. Tam mükellef kurumlardan elde edilen kâr payları. Elde edilen gelirin 25.000 TL'yi aşması halinde bu gelirlerin tamamı yıllık beyanname ile beyan edilecektir. Menkul sermaye iratları toplamının 25.000 TL'yi aşmış olduğunun tespitinde, indirim oranı ve istisna uygulanabilecek menkul sermaye iratlarının, indirim oranı ve istisna uygulandıktan sonra kalan kısımlarının dikkate alınması gerekmektedir.

CEVAP: C

29. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 4369 sayılı Kanunla değişik "Tekerrür" başlıklı 339 uncu maddesinde, vergi ziyaına sebebiyet vermekten veya usulsüzlükten dolayı ceza kesilen ve cezası kesinleşenlere, cezanın kesinleştiği tarihi takip eden yılın başından başlamak üzere vergi ziyaında beş, usulsüzlükte iki yıl içinde tekrar ceza kesilmesi durumunda, vergi ziyaı cezasının yüzde elli, usulsüzlük cezasının yüzde yirmi beş oranında artırılmak suretiyle uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

CEVAP: A

30. Gelir vergisinde gelirin elde edilmiş olması; vergiyi doğuran olaydır. Gelir fiilen veya hukuken bir kişinin tasarruf edebildiği zaman elde edilmiş sayılır. Gelirin elde edilmesiyle vergiyi doğuran olay ortaya çıkar. Gelir Vergisi Kanununda gelirin elde edilmesi "tahakkuk" ve "tahsil" esasına bağlanmıştır. Tahakkuk Esası: Mahiyet ve tutarı itibarıyla hukuken o gelirin sahibi tarafından talep edilebilir olmasıdır. Ticari kazanç erbabları ile zirai faaliyetle uğraşan mükellefler tahakkuk esasına tabidir.

Fiili Tasarruf (Tahsil Esası): Gelirin sahibinin mal varlığına dahil olmasını ifade eder. Ücret geliri elde edenler, serbest meslek faaliyetleriyle uğraşanlar, diğer kazanç ve irat elde eden yükümlüler ile basit usule tabi olan mükellefler tahsil esasına tabidir.

CEVAP: C

MUHASEBE

1. İşletmelerin muhtemel gider ve zararları için - ki şüpheli duruma düşen alacak en belirgin örneğidir- karşılık ayrılması İhtiyatlılık Kavramı gereğidir. Ancak işletmeler şüpheli duruma düşen alacaklar için istedikleri zaman karşılık ayıramazlar. Dönemsellik kavramı gereği de, bir alacak hangi dönemde şüpheli duruma düştü ise o dönemde karşılık ayrılması gerekir.

CEVAP: B

2. Aşk işletmesi, Ayrılık İşletmesine olan 3.300 TL'lik borcunu, 2.000 € x 1,9 TL = 3.800 TL olarak ödemiştir. Kasa hesabı 3.800 TL olarak alacaklandırılır. Aşk İşletmesinin yaptığı 500 TL'lik fazla ödeme, Aşk İşletmesine çek ile ödenmiştir. Çekin ciro edilmesi Aşk İşletmesinin yapacağı kayıta bir değişikliğe yol açmayacaktır. Aşk kayıtlarında söz konusu çeki Alınan Çekler hesabının borcunda izler. Satıcılara olan borç ödendiği içinde Satıcılar hesabı da borca yazılarak kapatılır.

CEVAP: A

3. Yabancı paralar alış kuru ile kayda alınıp, alış kuru ile kayıttan çıkartılır. Bu yüzden Ayrılık İşletmesi 1 € = 1,9 TL kuru ile kayda aldığı Avro'yu bankaya 1€ = 2,1 TL kuru ile yatırmış olmasına rağmen, Kasa hesabından çıkışı 3.800 TL olarak yapacaktır. Bankaya yatırılan yabancı paranın, yatırılma tarihindeki değeri 2.000 € x 2,1 TL = 4.200 TL olduğundan Bankalar hesabına 4.200 TL yazılacaktır. Aradaki 400 TL ise kurdan kaynaklanan olumlu bir fark olduğundan Kambiyo Karları hesabının alacağında izlenir.

CEVAP: E

4. Diğer Hazır Değerler hesabında nitelikleri itibarıyla hazır değer sayılan;
- Posta Pulları
 - Yoldaki Paralar
 - Kar Payı Kuponları
 - Faiz Kuponları
 - Banka ve Posta Havaleleri
 - Kredi Kartında Birikmiş Puanlar
 - Vadesiz Kredi Kartı Satış Tutarları
- Vadeli Kredi Kartı Satış tutarları Diğer Ticari Alacaklar hesabında, Yoldaki Mallar ise Diğer Stoklar hesabında izlenir.

CEVAP: C

5. İşletmenin elinde geçici yatırım amacıyla bulundurduğu hisse senetlerine kar payı isabet ettiğinden dolayı söz konusu tutar bir gelir tablosu hesabı olan Diğer Olağan Gelir ve Karlar hesabının alacağında izlenir. Kar payı henüz tahsil edilmediği, tahsilatı daha sonra yapılacağı için de Diğer Çeşitli Alacaklar hesabının borcunda izlenir. Diğer Çeşitli Alacaklar hesabının kullanılmasının sebebi, bu alacağın ticari bir nedene dayanmamasıdır.

CEVAP: E

6. İşletme dönem sonunda 5.000 TL için karşılık ayırdığına göre, öncelikle bu kaydı yapalım .

Karşılık Giderleri	5.000	
Menkul Kıymet Satış Karları		5.000

52.000 → satış fiyatı

48.000 → kayıtlı değeri

4.000 → Menkul kıymet satış karı

İşletme söz konusu hisse senedini, kayıtlı değerinin üstüne satmıştır. Buna göre, muhtemel zarar olan 5.000 TL'lik zarar gerçekleşmemiştir. Bu durumda satış kaydında, söz konusu karşılık, Konusu Kalmayan Karşılıklar hesabı ile kapatılıp, 4.000 TL Menkul Kıymet Satış Karları hesabının alacağında izlenecektir. Bu bilgilere göre yapılacak kayıt aşağıdaki gibi olacaktır.

Bankalar	52.000	
Men. Kıy. Değ. Düş. Karş.	5.000	
Hisse Senetleri		48.000
Konusu Kalmayan Karşılıklar		5.000
Menkul Kıymet Satış Karları		4.000

CEVAP: B

7. Soruyu çözebilmemiz için, işletmenin yaptığı karşılık ayırma kaydını yapmamız gerekir. İşletme alacağına karşılık ayırdığına göre, alacağı daha önce şüpheli hale gelmiş demektir.

Şüpheli Ticari Alacaklar	55.000	
Alıcılar		55.000
Karşılık Giderleri	30.000	
Şüpheli Ticari Alacaklar Karş.		30.000

İşletme, 55.000 TL'lik alacağın, 30.000 TL'lik kısmına karşılık ayırmış, ancak alacağın tamamını tahsil etmiştir. Bu durumda işletmenin muhtemel zarar olarak gördüğü 30.000 TL gerçekleşmemiştir. Muhtemel zarar için yapılan karşılık ayırma kaydının iptal edilmesi gerekir. Tahsilata ilişkin kayıt aşağıdaki gibidir.

Kasa	55.000	
Şüp. Tic. Al. Karşl.	30.000	
Şüpheli Ticari Alacaklar		55.000
Konusu Kalmayan Karşılıklar		30.000

CEVAP: D

8. Kredi kartı ile yapılan satışlarda, banka ile yapılan anlaşmaya göre, belirli bir vade içermiyor ve kısa süre içerisinde tahsilat yapılıyorsa, söz konusu satış tutarları Diğer Hazır Değerler hesabının, vade içeriyor ve tahsilat zaman alıyorsa Diğer Ticari Alacaklar hesabının borcunda izlenir. Sorumuzda vade ile ilgili bilgi verilmemiştir, ancak diğer Hazır Değerler hesabı da şıklarda yer almadığından söz konusu tutar Diğer Ticari Alacaklar hesabında izlenir.

CEVAP: D

9. İşletmelerin ticari mal dışındaki satışlarından (duran varlık satışı) aldığı alacak senetleri Diğer Çeşitli Alacaklar hesabında izlenir. Bu senetlerde dönem sonunda reeskonta tabii tutulurlar. Bu durumda yapılacak reeskont kaydı aşağıdaki gibi olacaktır.

	/	
Reeskont Faiz Giderleri	1.800	
Diğer Alacak Senetleri Reeskontu	1.800	
	/	

Senedin nominal değeri ile tasarruf değeri arasındaki fark, reeskont tutarıdır.

80.000 – 78.200 = 1.800 TL bu şekilde bulunmuştur.

CEVAP: A

10. Aralıklı Envanter yöntemini kullanan işletmeler, sattıkları malların maliyetlerini, dönem sonunda yaptıkları sayıma göre hesaplarlar. Aralıklı Envanter yönteminde Satılan Ticari Mallar Maliyetini, Ticari Mallar hesabının borç kalanından, dönem sonu sayımı çıkartarak bulabiliriz.

STMM = Ticari Mallar hesabının borç kalanı – Dönem sonu sayım

STMM = 8.000 TL – 6.200 TL

STMM = 1.800 TL

Satılan malların maliyeti bulunduğundan sonra, işletme satışların maliyeti kaydını aşağıdaki şekilde yapacaktır. ,

	/	
STMM	1.800	
Ticari Mallar		1.800
	/	

NOT: Bu kayıt Aralıklı Envanter yönteminde sadece dönem sonunda yapılırken, Devamlı Envanter Yönteminde her satış sonrası yapılır.

CEVAP: C

11. Sorumuzda, dönem içi net alışlar sorulduğuna göre, yapmamız gereken tek şey sadece alışlarla ilgili verileri dikkate almaktır.

Dönem içi alışlar (+) 46.000 TL
 Alış giderleri (+) 1.000 TL
 Alış İadeleri (-) 5.000 TL
 Alış İskontoları (-) 2.000 TL
 Dönem içi net alışlar = 40.000 TL

CEVAP: A

12. Aralıklı Envanter yönteminde Satılan Ticari Mallar Maliyeti aşağıdaki formül ile bulunur.

STMM = Ticari Mallar hesabının kalanı – Dönemsonu Sayım

STMM = ? - 10.000

Denklemden de anlaşılacağı gibi Satılan Malın Maliyetini bulabilmemiz için Ticari Mallar hesabının kalanını bulmamız gerekiyor.

Ticari Mallar	
25.000	5.000
46.000	2.000
1.000	5.000
	8.000 *
52.000	

*8.000 TL'lik mallarda 0,30 oranında değer kaybı olmasına rağmen, ticari mallar hesabından 2.400 TL değil, 8.000 TL düşülür. 2.400 TL ayrılan karşılığın tutarındadır.

STMM = Ticari Mallar hesabının kalanı – Dönemsonu Sayım

STMM = 52.000 TL - 10.000 TL

STMM = 42.000 TL

CEVAP: D

13. İşletme, 1 yıllık kira bedeli olan 36.000 TL'yi, peşin vermiş ve hepsini dönem gideri olarak kaydettiğine göre, aşağıdaki kaydı yapmış demektir ki bu kayıt dönemsel kavramına aykırıdır. Dönemsel kavramına göre sadece döneme ait olan giderler dönemin gideri olarak yazılabilir.

İşletmenin kira ödemesini yaptığındaki hatalı kaydı ;

31. Ağustos 2013	
Genel Yönetim Giderleri	36.000
Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri	36.000
	/

Oysaki Genel Yönetim Giderleri hesabına sadece dönemin gideri olan 15.000 TL'nin (Ağustos- Eylül- Ekim- Kasım- Aralık) yazılması gerekirdi. Bu yüzden dönem sonunda, fazla yazılan 21.000 TL Genel Yönetim Giderleri hesabından geri alınarak, ilgili döneme aktarılmalı üzere Gelecek Aylara Ait Giderler hesabına atılır. Yapılacak kayıt aşağıdaki gibidir.

31. Aralık 2013	
Gelecek Aylara Ait Giderler	21.000
Genel Yönetim Giderleri	21.000
	/

CEVAP: B

14. İşletme kayıtlarını yıllık takip ettiğine göre, izleyen yılın başında, Gelecek Aylara Ait Giderler hesabında bekleyen 21.000 TL'yi, Genel Yönetim Giderleri hesabına aktaracaktır.

01. Ocak 2014	
Genel Yönetim Giderleri	21.000
Gelecek Aylara Ait Giderler	21.000
/	

Ancak, işletme 2014 yılında 7 ayın tamamını kiracı olarak oturmamış, son 3 ayda işyerini boşaltmış ve 3 aylık tutar olan 9.000 TL'yi geri alamamıştır. Bu durumda 9.000 TL işletme için zarar olacaktır. Bu durumda yapılması gereken kayıt ;

/	
Diğer Olağan Gid. ve Zararlar	9.000
Genel Yönetim Giderleri	9.000
/	

CEVAP: A

15. Amortisman kaydında iki farklı kayıt yöntemi söz konusudur.

- Direkt Kayıt Yöntemi
- Endirekt Kayıt Yöntemi

Endirekt kayıt yöntemine göre yapılacak kayıt aşağıdaki gibidir.

/	
Paz. Sat.ve Dağ. Gid.	XX
Birikmiş Amortismanlar	XX
/	

Direkt Kayıt Yöntemine göre ise yapılacak kayıt aşağıdaki gibidir.

/	
Paz. Sat. ve Dağ. Gid.	XX
Taşıtlar	XX
/	

Not: Tek Düzen Hesap Planına göre sadece Endirekt Kayıt Yöntemine göre kayıt yapmak mümkündür.

CEVAP: D

16. Diğer Dönen Varlıklar grubunda yer alan hesaplar ;

- Devreden KDV
- İndirilecek KDV
- Diğer KDV
- Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar
- İş Avansları
- Personel Avansları
- Sayım ve Tesellüm Noksanları
- Diğer Dönen Varlıklar
- Diğer Dönen Varlıklar Karşılığı (-)

Verilen Avanslar hesabı, Dönen Varlıklarda değil, Duran Varlıklarda yer alır.

CEVAP: D

17. Ay sonlarında Hesaplanan KDV ve İndirilecek KDV hesapları karşılaştırılır.

Hesaplanan KDV	35.000 TL
İndirilecek KDV	48.000 TL
	13.000 TL

İşletmenin İndirilecek KDV'si büyük olduğuna göre 13.000 TL Devreden KDV'si doğmuştur. Devreden KDV aktif karakterli bir hesap olduğundan 13.000 TL borca yazılır. İndirilecek KDV alacağı, Hesaplanan KDV ise borca yazılarak, KDV mahsup kaydı tamamlanır.

/	
Hes. KDV	35.000
Devreden KDV	13.000
İndirilecek KDV	48.000
/	

CEVAP: B

18. Ücret Tahakkuk kaydı aşağıdaki gibidir;

/	
Genel Yönetim Giderleri	XX
Pazarlama Satış Dağıtım Giderleri	XX
Personel Borçlar	XX
Personel Avansları	XX
Öd. Ver. ve Fonlar	XX
Öd.Sos. Güv. Kes.	XX
/	

Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar hesabı, işletmenin elde ettiği faiz gelirlerinden yapılan kesintilerin izlendiği bir hesaptır. Ücret tahakkuk kaydında yer almaz.

CEVAP: C

19. Bu soruyu çözebilmemiz için Özkaynak unsurlarını bilmemiz gerekir.

Özkaynak Unsurları ;

Ödenmiş Sermaye 60.000 (+)

- Sermaye 70.000
- Ödenmemiş Sermaye (-) 10.000

Sermaye Yedekleri 8.500 (+)

- Hisse Senedi İhraç Primleri 0
- Hisse Senedi İptal Karları 7.000
- MDV Yeniden Değ. Artışları 0
- İş. Yeniden Değ. Artışları 1.500

Kar Yedekleri 15.000 (+)

- Yasal Yedekler 0
- Statü Yedekleri 3.000
- Olağanüstü Yedekler 1.000
- Özel Fonlar 11.000

Dönem Net Zararı (-) 2.500 (-)

Özkaynak Toplamı 81.000 TL

CEVAP: C

20. Kar Yedekleri 15.000 (+)

- Yasal Yedekler 0
- Statü Yedekleri 3.000
- Olağanüstü Yedekler 1.000
- Özel Fonlar 11.000

CEVAP: B

21. Sermaye Yedekleri 8.500 (+)
- Hisse Senedi İhraç Primleri 0
 - Hisse Senedi İptal Karları 7.000
 - MDV Yeniden Değ. Artışları 0
 - İşt. Yeniden Değ. Artışları 1.500

CEVAP: A

22. Envanter İşlemleri 2'ye ayrılır.

- Muhasebe İçi Envanter
- Muhasebe Dışı Envanter

Muhasebe Dışı Envanterde yapılan işlemler

- Sayım
- Değerleme

Muhasebe İçi Envanterde yapılan işlemler

- Genel Geçici Mizan
- Envanter İşlemleri (Düzeltilme Kayıtları)
- Kesin Mizan
- Mali Tabloların düzenlenmesi (Dönem sonu Bilançosu)
- Kapanış Kayıtları

CEVAP: C

23. KVKYK – Hazır Değerler / Stoklar oranı ; Stok Bağımlılık Oranıdır. Stok Bağımlılık Oranı da Likitide Oranları arasında yer alır. Likitide Oranları;
- Cari Oran
 - Asit – Test Oranı
 - Nakit Oran (Hassas Oran)
 - Stok Bağımlılık Oranı

CEVAP: E

24. Cari Oran = Dönen Varlıklar / KVKYK = 2 olduğuna göre; KVKYK, dönen varlıkların yarısıdır. Dönen Varlıklar 24.000 TL olduğuna göre , KVKYK 12.000 TL'dir.
- Pasif = KVKYK + UVYK + Özkaynaklar
- 60.000 = 12.000 + ? + 30.000
- UVYK = 18.000 TL'dir.

CEVAP: B

25. Duran Varlık Devir Hızı = Net Satışlar / Duran Varlıklar formülünden bulunur.
- Aktif = Dönen Varlıklar + Duran Varlıklar
- 80.000 = 50.000 + ?
- Duran Varlıklar = 30.000 TL
- Duran Varlıklar Devir Hızı = 21.000 / 30.000 = 0,70

CEVAP: C

26. Ticari Borçlar Devir Hızı = Satışların Maliyeti / (D.B Borç + D.S. Borç / 2)
- Ticari Borçlar = Satıcılar ve Borç Senetleri hesaplarından oluşur.

CEVAP: A

27. 1.yıl =
- Anapara Ödemesi = 200.000 TL
- Faiz Ödemesi = $\frac{80.000 \text{ TL} (800.000 \times 0,10 \times 1)}{280.000 \text{ TL}}$
- 2.yıl =
- Anapara Ödemesi = 200.000 TL
- Faiz Ödemesi = $\frac{60.000 \text{ TL} (600.000 \times 0,10 \times 1)}{260.000 \text{ TL}}$
- 3.yıl =
- Anapara Ödemesi = 200.000 TL
- Faiz Ödemesi = $\frac{40.000 \text{ TL} (400.000 \times 0,10 \times 1)}{240.000 \text{ TL}}$

CEVAP: C

28. Dış iskontoda şimdiki değer aşağıdaki formülle hesaplanır;
- Gelecekteki Değer x [1 – (Faiz Oranı x Vade)]
- Şimdiki Değer = 60.000 x 1 – (0,20 x 3/12)
- Şimdiki Değer = 57.000 TL

CEVAP: D

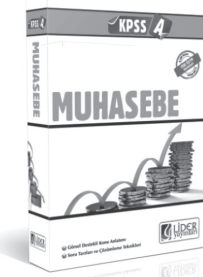
29. Y = (100.000 – X) şeklinde yazabiliriz.
- X. 5 / 100 + [(100.000 – X) x 6/100] x 6/12 = 2.700
- $\frac{5x}{100} + \frac{600.000 - 6x}{100} = 5.400$
- X = 600.000 – 540.000
- X = 60.000 TL ise,
- Y = 100.000 TL – 60.000 TL = 40.000 TL'dir.

CEVAP: B

30. Öncelikle KDV tutarlı satış fiyatından, KDV'yi arındırılır.
- 82.800 / 1,15 = 72.000 TL
Satış Fiyatı	Kar	Maliyet Fiyatı
100	20	80
72.000		X
X = $\frac{72.000 \times 80}{100}$		
		X = 57.600 TL

CEVAP: A

KPSS | AÖF | DGS | ALES | SMMM

KPSS-A EĞİTİM BİLİMLERİ ÖĞRETMENLİK ALAN GENEL YETENEK GENEL KÜLTÜR

- Alanında uzman öğretici kadro
- Akademik ve özgün konu anlatımı dersleri
- Konu tarama testleri
- Deneme sınavları

Ayrıntılı bilgi için:
www.lideruzaktanegitim.com

TÜRKİYE'de bir ille...

Sınavlara hazırlıkta internet destekli uzaktan eğitim programından faydalanabilirsiniz...

Eğitimde Lider Yayında Lider...

www.lider yayin.com

Tel: (0232) 435 65 50 - (0232) 347 45 14 • Fax: (0232) 435 65 23

Tuna Mah. 5501 Sk. No:6 Kat:4 Çamdibi - Bornova / İZMİR